

7207

ועדת החקירה - מלחמת יום הכיפורים

י ש י ב ה ק"כ"ט

29.7.1974 - אחה"צ

העד: אלוף (מיל) אריאל שרון

יו"ר אגרנט אחה אלוף (מיל) אריה שאג שרון?

אלוף (מיל) שרון כן.

יו"ר אגרנט מצהיר בהן צסק לאמר את האמת?

אלוף שרון מצהיר בהן צדק לאמר את האמת.

יו"ר אגרנט העדות סודית והדיון סודי.

תוכל קודם לציין למסור לנו את הכרטיס הביוגרפיים.

שנת הלידה, וכו'.

אלוף שרון נולדתי ב-1928 בככר מ"ל. סיימתי את בי"ס היסודי ~~אמא~~

במקום. סיימתי את לימודי התיכונים בת"א בשנת 1945.

יו"ר אגרנט פרטים צבאיים עיקריים.

אלוף שרון עשייתי את כל דרכי בצה"ל.

יו"ר אגרנט מתי התגייסת?

אלוף שרון התגייסתי ב-1947. שרתתי עוד במשטרת הישובים עוד שנה

קודם אבל גיוס ממש לפני המלחמה ב-47 כמפקד כיחה בחי"ש השרון. הייתי אחר כך

מפקד מחלקה השתתכתי בקרבות של מלחמת השחרור. נפצעתי בקרב לשרון ב-26 למאי

48, שרתתי אחרי היותי מפקד מחלקה כקצין מודיעין גדודי וכמפקד פלוגה. בשנת

49 כקדתי על יחידת הסיור החטיבתית קודם של חטיבת אלכסנדרוני ואחרי זה של

חטיבת גולני. בשנת 50 הייתי חניך בקורס מפקדי הגדודים של צה"ל, ואחרי זה

שמשתי כקצין מודיעין של פקוד המרכז ולאחר זאת כקצין מודיעין של פקוד הצפון.

בשנת 53/52 למדתי שנה אחת באוניברסיטה ואז אחרי חופשה הזרתי לשרות כמפקד

יחידה 101 ומשם כמפקד גדוד הצנחנים. השתתפתי בכל פעולות התגמול, נפצעתי

כעם שניה ב-54 כמפקד גדוד בזמן תקיפת מוצב מצרי ברצועה, אחרי זה הייתי

מפקד חטיבת הצנחנים במבצע סיני ב-56, בסוף 1957 אחרי 4 שנים בצנחנים נסעתי

לאנגליה לבי"ס למטה בקמברליי. אחרי זה שמשתי בתפקידי הדרכה במת' הדרכה,

א.י.

ועדת החקירה - 29.7.74

ישיבה קכ"ט - אחה"צ

העד. אלוף (מיל) אריאל שרון

אלוף שרון מפקד בי"ס לחיל רגלים. בשנת 62 התמניתי כמפקד חט' טריון ושרחתי שנתיים כמפקד חטיבת סנקים. בשנת 64 התמנתי כראש מטה פיקוד צפון ושרחתי שנתיים כראש מטה פיקוד צפון לאחר זאת התמנתי כחתימת 66 כראש מח' ההדרכה במסכ"ל, במסגרת תפקידי זה מלאתי תפקיד נוסף של מפקד אוגדת מילואים עליה פקדתי במלחמת ששת הימים בסיני, בסוף שנת 69 התמנתי כאלוף פיקוד הדרום וכהנתי בתפקיד זה עד ל-15.7.73.

אז לצערי נאלצתי לעזוב את שרותי והשתחררתי מהצבא. במסגרת שרותי כפקוד דרום כיהנתי כאלוף הפיקוד בתקופת מלחמת ההתשה, תקופת עבודות ההתבצרות הגדולות שלאחר מלחמת ההתשה ובתקופת המלחמה בטרור ברצועת עזה, אלה אולי הנקודות העיקריות.

מה היה הדבר האחרון?

יו"ר אגרנט

היסול פעולות הטרור ברצועת עזה. זה מבצע שבמשך

אלוף שרון

מספר חדשים. התחיל בשנת 71 הסתיים בשנת 72. השתחררתי כפי שאמרתי ב-15.7.73 ונקראתי למילואים כיום הכפורים ב-6 לחדש בבוקר.

וקבלת מינוי כמפקד אוגדה 143? צבא אמצע אמצע.

יו"ר אגרנט

כן. קבלתי מינוי כמפקד אוג' 143 עם שחרורי מהצבא.

אלוף שרון

אנו מעוניינים בעיקר במה שקרה באוגדה שלך בימים

יו"ר אגרנט

7, 8 לאוק'.

אני התחלתי לגייס את האוגדה כיום הכפורים ה-6 א'

אלוף שרון

לחדש בסביבות 1 בליל 6, 7 כשראיתי שהגיוס מתנהל יצאתי עם חבורת הפיקוד הקדמית שלי כבר לסיני והבוקר מצא אותי ברפידיס, כשהאוגדה נוסעת בעקבותי, בהתאם להוראות שנתתי להם לנוע על שרשרות במסגרות קטנות, כל פלוגת סנקים שהצטיידה היתה צריכה לצאת לדרך. ב-7 לחדש בבוקר, בהיותי ברפידיס התקשרתי עם אלוף הפיקוד שבאותו זמן כבר היה באום חשיבה כתפ"ק הפיקוד, נסיתי לקבל אינפורמציה על המתרחש. היפשתי את מפקד אוגדת סיני, אלברט ז"ל, מצאתי אותו הוא היה גם כן ברפידיס

ועדת החקירה - 29.7.74

ישיבה קכ"ט - אחה"צ

הער: אלוף (מיל) אריאל שרון

א.י.

אלוף שרון מחמ"ל. (חדר מלחמה) מה שהתחשמוט שלי היתה שאין

תמונה ברורה על הנעשה בשטח. יצאתי חזרה מהחמ"ל והתקשרתי עם אלוף הפיקוד והרשיתי לעצמי כמי שהכיר את הזירה הזאת היטב, אמרתי לושלפי דעתי אין להם תמונה על הנעשה בשטח. אני יעצתי לו להורות לכל המפקדים לעזוב מיד את חדרי המלחמה ולצאת מיד עם חבורות הקדמיות שלהם לשטח כדי לדעת מה באמת מתרחש. כי התמונה שהיתה בחדר המלחמה היחה תמונה קשה מאד, היא היתה קשה מאד מבהינת מספר האבידות שכבר היה ברור שיש לנו. כמות הסנקים שלפי הערכת הפיקוד, ואני חושב שבענין זה הם ראו תמונה אופטימית מדי, למרות שהתמונה היגה קשה אבל לא היחה תמונה בהירה וברורה מה בעצם קורה. וכפי שאמרתי אני יעצתי לו שיורה מיד לכל המפקדים לצאת מיד לשטח ולהיות בשטח, כדי לשכל תמונה ברורה. אולי לציין דבר אחד שהיחה לי שיחה עם אלברט ז"ל מפקד האוגדה כשהוא ספר לי מה קורה שם אני שאלתי אותו שאלה אחת: למה לא פרשת את הכוחות? כי אנחנו בהחלט חזינו מבין האפשרויות השונות אפשרות של תקיפה מצרית מהסוג הזה, אני מודה שזה נאמר די בחריפות ואמרתי לו בחריפות: מדוע לא פרשת את הכוחות בהתאם לתכנית? הוא אמר לי קבלתי פקודה לא לפרוש את הכוחות. אולי פה אני אומר מילה בקשר למה אנו חשבנו לגבי אפשרויות שיכולות להיות. האם הועדה מעונינת לשמוע את הנושא הזה? או שאני אעבור הלאה ואשאיר את זה לשאלה שלכם אם תרצו.

י"ר אגרנט אחר כך נחזור לזה. אנו מעונינים בעיקר מה שקרה

ב-7 לחדש.

אלוף שרון בבקשה. בשעות הבוקר כבר היו לי ידיעות שהכוחות שלי

מתקדמים, מגיעים לכוון רפידיים. אני בדרפי לרפידיים השארתי חוליה שתדורת לי על תנועות הכוחות שלנו באיזור גבל ליבני, כך שהיחה לי תמונה די טובה לגבי הגעת הכח שלנו. באותו בוקר, אני אמדתי בשעות לכני הצהריים עמדתי בכחץ בלתי פוסק של הפיקוד שהוא עצמו היה לחוץ בגלל מצב קשה בגזרות השונות לחזית,

א.י.

ועדת החקירה - 29.7.74

ישיבה קכ"ט - אחה"צ

העדי אלוף (מיל) אריאל שרון

אלוף שרון . לפצל כוחות מהכוחות שלי ולשלוח אותם ליחידות

שונות בגיזרה. לשלוח אותם למקום אחד ופלוגת טנקים למקום שני וכו'.

אני התעקשתי בנושא הזה גם דברתי על זה עם אלוף הפיקוד, אני העדפתי שיורידו

ממני חטיבה שלמה אבל לא לפצל ולא לערב את הכוחות שהגיעו והגיעו בצורה

מסודרת, כי אנהנו יצאנו בצורה מסודרת מהמחנה. ואני מאד חששתי שיקרה לנו

מה שקרה לכוחות שהיו בסיני ונשלחו חלקים חלקים במשך יום ה- 6 לחדש

למקומות שונים ובעצם כך גם נשחקו. ואמנם יותר מאוחר לקראת הצהריים נפסקו

מהחטיבות

הדרישות לשלוח פלגנות למקומות שונים וקבלתי הוראה להשאיר את אחת ~~מתפלגות~~

שלי באיזור רפידיים כדי שהיא תועבר לכפיפות כפי שהפיקוד ימצא לנחוץ

והבנתי שהיא תוכפף לאלברט לאוגדת סיני.

לסקוב פקודות אלה ממי יצאו למי באו ואל מי נשלחו?

להקצות פלוגה או מחלקה למקומות שונים.

אלוף שרון היו הרבה מאד דרישות. אני מניח שאיך כמעט מקום

בחזית שלא נתבקשתי לשלוח לשם כוחות.

לסקוב זה בא דרך צינור אג"ם, זה בא דרך מפקד למפקד?

אלוף שרון זה היה ככה. אני זוכר בברור שיחות שהיו לי עם אלוף

הפיקוד בנושא הזה. אני זוכר שיחות שהיו לי עם סגן אלוף הפיקוד באותו זמן

אני חושב היה אורי בנר. לא יכול היה עדייל להוצר קשר בצנורות משה כי המטה

עדיין היה בתנועה. אני עצמי ישבתי ע"י הסלפון ועקבתי משם אחרי מה שקורה.

בסופו של דבר הורידו ממני חטיבה אחת החטיבה המוכנת בפקודו של אל"מ בירו

ושאר הכוחות של האוגדה נשארו בידי ולגביהם קבלתי פקודה לנוע לאיזור ססה

ולקבל שם תחת פיקודי של חטיבה 14 בפיקודו של אמנון רשף שהיתה חטיבת הקו

החל מיום הכפורים, כמובן לפני זה, אבל היתה ביום הכפורים כקו וזו היתה

צריכה להיות החטיבה השלישית שלי.

אחרי כן ב.מ.

שרון: (המשך) ההוראה לעבור לאזור ססה לא היתה בעצם ההוראה הראשונה שקיבלתי; היתה בעצם איזו התפתחות. הפקודה הראשונה שקיבלתי היתה להתארגן באזור אקמג'רה (?), אבל זה היה עוד בלילה. ההוראה השניה היתה להתארגן באזור מעבר הגידי. אני המלצתי להעריך באזור ססה ומחצה, שזה היה בגיזרה המרכזית. בסופו של דבר, לקראת הצהריים, זו אמנם ההוראה שנתקבלה. וזה כנראה היה לאן דוקא כתוצאה מהמשאלות שלי, אבל אולי גם זה, אבל ודאי כתוצאה מהתפתחות המצב בשדה במשך אותו יום. ההוראה שקיבלתי היתה כזאת:

נאמר לי שמאחר והמצרים מתקדמים ואין כנראה כבר קו יציב לפני

לא רק באזור החעלה, אלא גם מערבית לחעלה, קיבלתי הוראה למקם את הכוחות שלי על דרך הרוחב במרחק של 30 - 34 ק"מ מהחעלה, כשאני רשאי רק להחזיק כוחות קטנים מאד כמה ק"מ קדימה על צירי הרוחב, על הצירים שהובילו ממזרח למערב, שבנינו בזמנו. וזאת גם ההוראה שנתתי, זאת אומרת, בדרך תדרכתי את מפקדי החטיבות

כשהגעתי אחה"ת לססה למדתי מיד שהמצב איננו כך, ומצבנו

עדיין הרבה יותר טוב, וכוחות שלנו נמצאים הרבה קדימה מן המקום שבפיקוד היתה תמונה שכוחותינו נמצאים שם, לכן פניתי לפיקוד וביקשתי אישור לשנות ולהפוך את הסדר - להחזיק את הערכים העיקריים שלנו באזור דרך החת"ם, דרך הארטיילריה, הקו הזה הנמצא כ-10 ק"מ מהחעלה, ולהחזיק כוחות קטנים בצמתים האחוריים, כוחות בגודל של מחלקות או פלוגות, וזאת כדי למנוע את המצרים מלתפוס אותם ע"י כוחות המונחתים מן האויר. צריך לזכור שאפשרויות התנועה בשטח הזה מוגבלות מאד. קיבלתי אישור לעשות זאת והוריתי מיד לחטיבות. והחטיבות אמנם נערכו כצורה הזאת, כשהיערכות היא כזאת:

חטיבה 401 בפיקודו של חיים ארז קיבלה את ההוראה לתפוס

את ה"הכרבה" דרך החת"ם, חטיבה 14 המשיכה גם והחזיקה על הציר המרכזי, וצריך לציין שהיא היתה באותן שלב מאד קרובה עדיין לאיסמעלליה, הכוחות הקדמיים, שלה נמצאו עדיין באזור "צידני" - "נוזל", כך שהיא המשיכה להחזיק במקומה

העד: אלרף (מיל) אריאל שרון

במרכז, חסיבה סנקים 600 בפיקודו של טוביה רביב קיבלה הוראה לתפוס את
אזור "חמדיה" - "מכשיר", וגם גדוד הסיור האוגדתי שלחתי אותו לכיוון הזה,
לכיוון הדרומי של הגיזרה, כשאנחנו משאירים כוחות קטנים מאחור. צריך להבין
מאפאט שכאשר הפקודה הזאת ניתנה לא כל הכוחות היו כבר במקומם, אבל הכוחות
היו בדרכם, כל אחד, לתפיסת המערכים האלה.

אני חושב שבסביבות השעה 4.00 קיימת מגע עם שלושה מעוזים
נצורים שהיו בשטח. המעוזים היו "חזיון" בפירדן, שאליו כבר לא היה קשר טלפוני
מעוז
אלא רק קשר רדיו; אל פאפא "פורקן" מול איסמעיליה, שאליו היה קשר טלפוני תקין,
ואל פאפא מעוז "מצמד", שגם אליו היה קשר טלפוני אמין. הוא הדרומי. היו גם
אנשים במעוז "לקקן", גם אליהם היה לנו קשר, אבל הם לא היו באותו זמן במצב קשה,
כך שלא היתה בעיה. הכעיה היתה של שלושת המעוזים שהזכרתי. שותחתי עם המפקדים
של שלושת המעוזים האלה, ב"חזיון" לא היה מפקד, ב"חזיון" היה קשר. המפקדים
או שכבר היו הרוגים או שהיו פצועים, אבל היה קשר. אתו יימחי את הקשר במשך
היומים הבאים. במקומות האחרים היו מפקדים, כשמפקד דציני ממש, רב-סרן היה
ב"פורקן" מול איסמעיליה, קיבלתי תאור מאנשי המעוזים על מצבם, ומה שהיה
חשוב לא פחות - קיבלתי מהם הרבה מאד אינפורמציה מה קורה עם המצרים באותו
זמן. לפי החמונה שהצטיירה בעיני אז המצרים באותו זמן התחילו בגל נוסף
של מעבר התעלה, היה גל גדול של מעבר התעלה.

המעוזים, השיחה עוררה אותם, לאלה שבטלפון יכולתי כמובן
להזדהות, הקשר ב"חזיון" הכיר אותי לפי קולי, והשיחות אתו הן, הייתי אומר,
פרק נורא, לשמוע את קריאות העזרה האלה שהיו שם במשך כל הימים עד שהם חולצו,
הקשר הזה עצמו נהרג, והם כמובן כולם תבעו וביקשו שיפנו אותם.

בעיני הדבר הזה של פינוי האנשים הנצורים, אני ראיתי אותו
כאחד הדברים החשובים ביותר שצריך לעשות אותם באופן מידתי. אני רוצה רק להזכיר,
שזה לקח לנו שנים בצה"ל עד שהגענו למצב שלא עוזבים נכבדים ולא עוזבים אנשים

הער: אלור (מיל) אריאל שרון

בידי אויב. לנושא הזה בעיני יש חשיבות עליונה. מה גם שחשכתי שניתן לכרוך באותה פעולה גם התקרבות קדימה לקראת התעלה לעצירת או בלימת החדירה של המצרים שהתנהלה באותו זמן במלוא עוצמתה. ישבתי עם המטה שלי שהיה באותו זמן בססה, שכבר הגיע, ועם מפקד החטיבה שהיה בקו, שהכיר את השטח, וסיכמנו על תכנית למילוך באותו ערב.

לסקוב: זה היה בשביעי לתודש?

שרון: זה היה ב-5.00 אהה"צ בשביעי לתודש. התכנית התבססה, לאור נסיון ממה שלמדנו מה קרה בלילה הקודם, על פריצה בציר צר מאד, ממש תוך יצירת ארגז אש ע"י טנקים וארטילריה, התקרבות אל המעוזים, שליחת כוח קטן פנימה, הוצאת האנשים וניתוק מגע, והישארות עם הכותות בקירבת התעלה יותר, לא על אשפת המים ממש - זה היה כבר בלתי אפשרי בשלב הזה - אבל הייתי אומר כמה שאפשר מערבה יותר.

פניתי בנושא הזה בטלפון לאלוף הפיקוד בערך בשעה 5.00. אני פה צריך להתנצל. אין עימדי יומנים ודברים כאלה, ואני מדבר על סמך זכרון בלבד, וייתכן שזה לא היה ב-5.00 או ב-5.15, כך שקבלו את זה כצורה כזאת אף לגבי הפרטים. לא יצאתי מן המלחמה מצויד בכל האמצעים האלה, ועד כמה שאני זוכר זה היה בשעה 5.00.

ידין: פה ביומן המלחמה של פיקוד דרום כתוב ב-6.07, כלומר, ב-18.07

שוחה בין אריק והאלוף, אני אקרא קצת מה שכתוב, אולי זה יזכיר לך: "דיברנו עם מפקדי המעוזים, יש סך הכל 90 איש חיים, בריאים, 2-1 הרוגים, אסור לעזוב אותם, עושים רושם יוצא מן הכלל. הם רואים את המצרים. חיוני לא לעזוב - - - - - "מצמד" - טוב, "פורקן" - טוב, "חזיון" אין לו כמה החזיק וכו' וכו'...." זאת היא השיחה?

זאת היא השיחה.

שרון

העד: אלוף (מיל) אריאל טרון

אני הצעתי לבצע את הפעולה הזאת. קיבלתי תשובה מאלוף הפיקוד שהוא לא מוכן להזדרז לנושא הזה בסלפון, הוא רוצה שאני אבוא אליו. ניסיתי לשכנע אותו בנושא הזה שאנחנו נאכד את הלילה ובודאי תהיה נם חדירה מצרית, והלילות הם קצרים, ניסיתי כמה פעמים, אני לא אציגן פה איך נעניתי בנושא הזה, אבל לא נעניתי בחיוב, ונתבעתי לטוס אל מפקדת הפיקוד כדי לבוא ולדון בנושא הזה שם.

היו לי קשיים להגיע למפקדת הכי קוד. היתה גם נחיתה של

קומנדו מצרי בשטח. הליקופטר לא הגיע. ולא אלאה אתכם בתאור כל הפרטים של אותו הלילה, חיפוש ההליקופטר בין אנשי הקומנדו המצרי היא פרשה בפני עצמה, אבל זה לא חשוכ כרגע. בסופו של דבר הגעתי לאום-חשיבה בסביבות 9.00 בערב, כשהגעתי נחתי בשדה התעופה שם, נסעתי אל הבונקר של המפקדה. בחוץ פגשתי את הרמטכל ובחכרתו היה באותו זמן יצחק רבין. קיימתי אתו שיחה קצרה בחוץ. בשיחה הזאת העליתי שני נושאים. נושא אחד - את הצורך לפרוץ אל המעוזים כדי לחלץ את האנשים, גם אמרתי לו שיש לנו הכוח לכך. דברי שני שהעליתי בפניו הוא הצורך מוקדם ככל האפשר לקנות מאחז באזור התעלה, ממש באזור התעלה, כדי שאפשר יהיה לעבור, לחצות את התעלה לצד השני, ואני הצבעתי על הגיזרה הצפונית...

מאחז בגדה המזרחית או המערבית?

לסקוב:

לא, בשלב ראשון להחזיק בצד שלנו כדי שאפשר יהיה אח"כ

טרון:

לעבור לצד השני, לצלוח לצד השני, אני ראיתי בשלב זה

את האפשרות היחידה להוציא את המצרים משיורי משקלם. אני הצבעתי בשיחה אתו - שיחה שהתקיימה בחוץ ובמשכה שתי דקות - על הגיזרה הצפונית. היו לכך כמה סיבות, בעיקר בגלל העובדה ששם היה לנו ציוד צליחה מוכן, שהוכן עוד בזמני, לקראת אפשרות כזאת. התשובה של הרמטכל היתה, שאני אדון בנושא של חילוף המעוזים עם אלוף הפיקוד. הוא תושב שאם מדובר כאן באבדן 50 סנקים לא צריך לעשות את זה. אמרתי לו שאינני תושב שזה כרוך באבדן 50 סנקים. בכל מקרה סיכמנו שאני ארד אל חדר המלחמה ואדבר עם אלוף הפיקוד בנושא. היו עוד כמה מלים חמות שנאמרו,

העד: אלוף (מיל) אריאל שרון

שלא שייכות לעצם התכניות, אזירה מאד ידודותית וטובה.

אני ירדתי לחדר המלחמה, העליתי מחדש את תביעתי. נאמר לי

ע"י אלוף הפיקוד שהוא אינו רואה אפשרות לבצע את זה בלילה, ובעצם התכנית הזאת

של חילוץ אנשי המעוזים בלילה נגנזה, ובמקומה הוצגה תכנית אחרת, שכנראה סוכמה
אלוף הפיקוד

ע"י הרמטכ"ל בנוכחות ~~אח"כ~~ ומפקדי האוגדות פרט לי, כי אני בגלל האיחור בהגעת

ההליקופטר, הגעתי באיחור של שעה בערך. והתכנית דיברה על מיתקפה למחרת בבוקר.

והפקודה שאני קיבלתי הייתה כזאת - שעלי להיות מוכן עם

האטגדה שלי לתקוף למחרת, ה-8 לחודש, בשעה 6.00 בבוקר בכיוונים הבאים

אח"כ רשמה חכ

לפני כן רשם ב.צ.מ.
רצמה ת.כ

העד - אלוף (מיל) א.שרון

בגזרה הצפונית, בגזרת הברגה, חקיפה ממזרח למערב, ב מגמה

להגיע לאזור הפירדון. בגזרה המרכזית, חטיבה 14, אותו דבר, לחץ של שתי חטיבות
כלפני מערב ולחץ של חטיבה וגדוד "הסיור מדרום-מזרח, מאזור המדיה, לצפון-מערב
לכוון איסמעיליה, כאשר תוך כדי כך נאמר לי, שאוכל תוך כדי כך לבצע את תלון
האנשים מהמעוזים. אם אפשר לומר במילים אחרות. הפעולה שציינתי לבצע כלילה לא
נתקבלה, ובמקומה דובר על פעולת תלון וחקיפה למחרת בבוקר. נאמר לי באותו זמן
שהבצוע של הפעולה הזו מחייב אשור נוסף של מפקדת הפקוד, ושאשור נוסף זה יינתן
למחרת בבוקר. נאמר לי כמו כן, שבנוסף לי, הצריך להיות ערוך להחקפה בשעה 6.00
בבוקר, גם אוגדה 162 בפקודו של ברן, אף היא נערכת למתקפה כזו.

ממזרח למערב?

לסקוב:

א.שרון: לא. על אולם אזור, כאשר חקיפתה תהיה מצפון לדרום. אני
מצביע על המפה: מצפון לדרום, כאשר היא תוקפת ממערב לדרך
החת"ם עם הנחיה ברורה לא להתקרב ממש לתעלה, כדי לא להפגע מטילים מן העבר השני
של התעלה. דובר שם במרחק של 3-4 ק"מ. לא להתקרב, זאת אומרת לא ללחוץ את שפת המים,
אך כאשר מאמץ ההתקפה העיקרי יורד מצפון לדרום, כאשר הוא נמצא מערבית לדרך החת"ם.
מדרך החת"ם יצאנו, כך שברור היה מראש כי ההתקפה חייבת להיות מערבה לדרך החת"ם.

אם לסכם, שתי אוגדות קיבלו הוראה להערך, כאשר לי בהחלט
נאמר שאני חייב להיות מוכן, או שאני חייב לקבל אשור נוסף לבצוע הפעולה.

ירין: בעצם נאמר לך שעל אותן תכניות יש שתי תכניות § אתה ממזרח
למערב ו-162 מצפון לדרום, ועל-כך תקבל עוד הוראה.

א.שרון: על-כך עוד אגבל הוראה.

ירין: ועוד דבר אחד, כאשר יצאת משם, קבלת משהו בכחב?

א.שרון: לא. לא קבלתי כל פקודה בכחב, אבל אני מוכרח לציין שלי הדבר
לא חסר.

ירין: אני סתם שואל. זה היה סיכום על אלוף הפקוד?

א.שרון: כן. בתנועות משה, זאת אפשר לבחון, ירדה אולי במקביל, אולי

הער - אלוף (מיל) א. שרון

בלילה או יותר מאוחר. מתקבל על דעתי שהפקוד היה צריך להוריד הוראה בכתב, אך אני לא קבלתי כל הוראה בכתב.

אני טסתי לטסה, ובשעה 2.00 קיימתי קבוצה פקודות לאור הזחל"ם, ונתחתי את הפקודה הבאה, שהייתי אומר כי היחה זהה למה שהצגתי כאן: שתי חטיבות תוקפות ממזרח למערב, וחטיבה אחת בגודל הסיור, שצורתה אותם לכת אחת כפקודו של סגן מפקד האוגדה, תא"ל יעקב אבן, ככת אחד התוקף כפי שאמרתי, באלכסון מדרום-מזרח לצפון-מערב. שתי חטיבות לוחמות ממזרח למערב, ^{וחטיבה של} בגודל ^{של} לצפון-מערב.

אני מוכרח לומר: קצת תהיתי אם הכל יהיה מוכן. סיימתי אח זה בסביבות 2.30-3.00. ב-5.00 בבוקר יצאת עם החפ"ק שלי למקום שקבעתי. בין שתי החטיבות, או ליד שתי החטיבות הצפוניות יותר. ב-5.00 בבוקר התכרר לי שכל הכוחות במקומם והכל מוכן. בערך כשעה ל-6.00 קבלתי הודעה שאינני רשאי לתקוף, זאת אומרת שאיני תוקף, ואני חושב שקבלתי הודעה שאוגדה 162 תתקוף מצפון לדרום. את ההודעה קבלתי כשהייתי קרוב מאד אל הכוחות הקדמיים בדרכי אליהם. הצטרפתי אל הסנקים הקדמיים של חטיבה 421, ואז בשעה 6.00 בבוקר ראיתי לפני את התמונה הבאה. מצרים מתקדמים מכיוון התעלה. שסח די ניכר בנינינו לבין המצרים עדיין פנוי, מצרים לא פמצאים בו עדיין. התחלנו לקיים מגע אש בסווח רחוק, היחה ~~בפקודה חד-~~ משמעת של הפקוד לא להתקדם. קיימנו מגע בסווחים של 4 ק"מ, וירינו בסנקים גם בסווחים של 5 ק"מ. היינו תחת הפגזה כבדה מאד, וכך ראיתי את זה עד לשעה 8.00-9.00, כשאנו מקיימים מגע עם המצרים בסווחים רחוקים, המצרים מחקרבים קדימה, יש הרגשה שהולך ונוצר ראש גשר, הולך ונוצר כח שהולך וגדל. לא ראיתי שום התקפה שנערכה מצפון לדרום. אני חושב שזה היה בין 8.00 ל-9.00 כשהבחנתי בסנקים שנעים אמנם מצפון לדרום, אך בשום פנים ואופן לא נעו מערכית לדרך החת"ם, אלא מזרחית לדרך החת"ם ועל דרך החת"ם, אני יכול להגיד שהם נעו בערך 1000-1500 מ' מזרחית למקום בו היה החפ"ק שלי. ובעצם אמנם בוצעה תנועה דרומה של אוגדה 162, אך התנועה הזו לא נגעה במצרים. זאת אומרת, זו היחה ירידה מינהלתית, אולי לא מינהלתית - אולי היחה במבנים מבצעיים, אך היא לא נגעה במצרים, ופה אני מוכרח לומר שזאת בנגוד להוכחה מפורשת של אלוף הפקוד, כי אני זוכר בפירוט את ההוראה הזו לתקוף מצפון לדרום, והוא עוד הדגיש במיוחד, שלא להתקרב יתר על המידה למים, מתוך חשש יירו עליהם אם יתקרבו למים. היה ברור לו לגמרי, כשאני מנסה לברר מה היחה התמונה, שהאוגדה שלנו עומדת על הגבעות, נעצם מן האגף, ואוגדה אחת תוקף מצפון. אנו בחזית והם מן האגף. הדבר הזה לא בוצע, לא בוצע לחלוטין.

אוגדה 162 הגיעה כאשר היא נעה הן על דרך החת"ם והן על

הער - אלוף (מיל) א. שרון

דרך הרוחב, כשנסופו של דבר היא נערכת בצורה הכאה: חטיבה אחת של ה, חטיבה 500, עברה דרך טסה ונכנסה על דרך טסה-איסמעיליה, וגמדה מאחר במקום הזה (מצביע).
מאותו שלב לא השתתפה במתקפה בכלל, חטיבה 460 עברה מאחורינו. זו החטיבה שראיתי במפתח של לפחות קילומטר וחצי מזרקה לחפ"ק שלנו, ונכנסה להתקפה ממזרח למערב, גם כן לא כמתקפה חסלבתית. אני מעריך שלא הקף יותר מגדוד אחד בעת ובעונה אחת.
לפי דעתי, לא יותר מגדוד אחד. עוד חטיבה נוספת שהיתה צפונה, והחטיבה של נתקה, חטיבה 217, שהקצה הימני שלה שהיה כאן באיזה מקום, היה לו מגע עם המצרים. כלומר רק הקצה שלה. מצילים אחרות: האוגדה לא נכנסה למתקפה מצפון לדרום. היא פשוט עקפה את האוגדה שלי ונכנסה ממזרח למערב. אינני זוכר באיזה שעה בסביבות אותן שעות, אני חושב שזה היה בסביבות 10.00, קבלתי הוראה לקחת את האוגדה שלנו ולרדת דרומה.

ב-10.23

לסקוב:

א. שרון: זה מתקבל על הדעת. קבלתי הוראה לקחת את האוגדה שלנו, אוגדה

143, ולרדת דרומה על דרך הרוחב לכוון ציר הג'ידי והמיתלה,

וקבלתי גם הוראה שאני צריך להיות ערוך לתקיפת המאחז או ראש הגשר המצרי הדרומי כשההתקפה שלי בעיקרה צריכה להערך מציר יורה, מאזור הנבארון כפי שקראנו לו (היתה לנו כאן רמה גבוהה), מכוון דרום-מזרח לצפון-מערב. זו היתה ההוראה שקבלתי. הדבר נראה לי מאד מוהה. בכלל, לדעתי ה-8 לחודש היה היום הקריטי של המלחמה. ביום ההוא היו בידינו בגזרה הזו, מטסה וצפונה, ~~ההגנה~~ מספיק כוחות לדעתי כדי להכות לחלוטין את המאחז המצרי הצפוני, לו היינו תוקפים בעוצמה גדולה, ואחר-כך לתקוף בגזרה הדרומית. אך הדבר הזה לא בוצע. בעצם הייתי אומר, כמעט שום דבר לא בוצע. ראשית כל לא בוצע מאמץ על-אוגדתי, זאת אומרת מאמץ מעל לאוגדה.

וכאן אולי אומר משפט אחד: אני חושב שלא היתה תחושה בשלב

הזה, והתחושה הזו לא היתה לצערי עד סוף המלחמה, או כמעט עד סוף המלחמה, שבמלחמה זו אי אפשר לגבור על המצרים במאמץ של אוגדה אחת. המלחמה ב-1956 היתה במידה גדולה, אולי פרט לגזרה הצפונית בה פעלה אוגדה, מלחמה של חטיבות. אלה היו מאמצים חטיבתיים כל חטיבה נעה על ציר ועשתה מה שעשתה, פרט לגזרה רפעה-אל-עריש. המלחמה ב-1967 היתה מלחמה של אוגדות, פרט למקרה אחד שבו פקד אלוף הפקוד גביש על שתי אוגדות יחד כמהלך אחד. כל אוגדה נעה על הציר שלה, ומה שעשתה עשתה בהתאם ליכולתה וליוזמה שבעלתה. במלחמה הזו, עוצמת הכוחות שנתקלנו בהם, מצב הפתיחה שהיינו בו, הזעזוע העמוק שעבר על הכוחות שלנו - צריך לדעת שעל הכוחות שלנו עבר זעזוע עמוק מאין כמוהו, כי זה"ל היה צבא מנצח, לא היו בדור הזה אנשים כמונו שהרגישו טעמן של מפלות, מה שאנו הרגשנו למשל ב-1948, זה היה צבא שרגיל לנצח, הוא מעולם לא עמד בשום חבוסה. המזוג של כל הדברים האלה יחד. עוצמת האויב, עוצמת הנשק שלו, מצב

הער - אלוף(מיל) א. שרון

הפתיחה, המצב המוראלי של האנשים שלנו, כל זה חייב והכתיב, שכדי לגבור על האויב
בכל גזרה שהיא ובכל מהלך, לא ניתן לעשות זאת על ידי כח של אוגדה אחת.

}

אחרי כן רשמה י.ע

ועדת החקירה, ישיבה קכ"ט
יטיבת אחה"צ, 29.7.74
הערד: האלוף אריאל שרון

7220

יע.

שרון:

בעיה שנייה היתה, שלדרג הבכיר, למעלה מעל האוגדות,
אינני יודע אם תמיד לכל האוגדות היתה תמונה ברורה,
אבל לדרג הבכיר לא היתה תמונה ברורה על הנשמה בשדה הקרב. אני משוכנע לחלוטני
שאם אלוף הפקוד היה רואה באותו בקר מה שאני ראיתי למשל, הוא לא היה נורח
בשום פנים ואופן פקודה לאוגדה 143 לרדת דרומה. בשום פנים ואופן.
היה רואה בדיוק כמונו שבעצם עוד שום התקפה לא בוצעה בק בגזרה הצפוגנית.
כמוכן כדי להתגבר על המצב הזה שהיה, היו צריכים להיות ערוכים בצורה אחרת.
זאת אומרת היתה צריכה להיות אחת משתי האפשרויות; או שתהיה בשדה מפקדה
על אוגדתית - דבר שלא היה לצה"ל, או דבר הרבה יותר פשוט, שאלוף הפקוד
או אחר כך מפקד החזית שהיה ימצא בשדה, ואז היה צופה ורואה כמונו מה מתרחש
שם ואז הרבה מההחלטות שנפלו היו שונות. אבל כל זה כמוכן לא היה באותו
יום.

אנחנו התחלנו לרדת דרומה, אמנם ההוראה היתה להוריד
את כל האוגדה, אחר כך במגע שהיה לאו דוקא לי, לי אני חושב עם מפקדת האוגדה
וראש המטה של האוגדה שלי עם אלוף הפקוד, הכקוד הסכים או הפקוד הורה, אני
חדש שזה היה אחרי האגם תאור מצב שלנו מה קורה, זה היה באשור של הפקוד,
אבל אם הפקוד הורה את זה, כך שאני לא אשלול את זה חס וחלילה ממנו,
אנחנו עמדנו בתוקף על כך שלא נפנה את השטח עם כל האוגדה. ואנחנו הצבענו
על כך שבגזרת חמדיה, בגזרה הדרומית של אאוגדה, שבעיני היתה נקודת מפתח
למערכה כולה, הצבענו על זה שהמצרים תוקפים במלוא העוצמה. וברור
לגמרי שהמצרים באותו יום מנסים לתפוס את אזור חמדיה - כשוף. וצריך להכין
שאם המצרים היו תופסים את אש אזור חמדיה - כשוף, כל תמונת המערכה היתה
משתנה. אלה היו תוראי מפתח.

אנחנו הצגנו את זה בפני הפקוד, הפקוד בעקבות
זה אשר, או הורה, להשאיר יחידה שם, באגם ואנחנו השארנו שם את גדוד
הסיור האוגדתי, זה היה גדוד מצויין.

722

השארנו אותו שם כשהוא מחזיק את כשוך ואת תמידית.

שרון:

ושאר האוגדה התחילה בתנועתה דרומה.

אני חושב שזה היה ב-2.30, היו אצלי שני בקורים של נציגים של מפקדת הפקוד בדרכי דרומה. בקור אחד היה, אני חושב, בסביבות 1, אם אינני טועה. אבל ברור לי שזה היה, אני חושב, בערך, בסביבות 1. בקור שהיה בו, אני חושב ראש המטה של הפקוד, אל"מ, או תת-אלוף שרון, שהסביר לי את מגמת הפקוד, בהתקפה שאנחנו אומדים לבצע. שאנחנו צריכים לתקוף, כפי שאמרתי מדרום מזרח לצפון מערב. לנסות להגיע לקרבת העיר טואץ, אם במקרה נמצא שם, אם במקרה נמצא, וזה אני רוצה לאמר, כל פעם שנתחיל פקודה באותו יום לנסות לעבור את התעלה, זה דובר בהסתייגות רבה על ידי אלוף הפקוד. זה צריך לאמר לזכותו, הוא דיבר בהסתייגות, הוא אמר, אם במקרה מגיעים ומוצאים גשרים, לעבור לצד השני. איזה שהוא מאחז קטן.

השיחה השנייה שהייתה לי עם אנשי הפקוד הייתה ב-2.30.

כשירדו אלי ואמרו לי שהתקפה של אוגדה 162 בגזרה הזאת (מראה במפה) איננה מתנהלת כמתוכנן, ושישנו לחץ מצרי, ישנה התקדמות מצרית, ועלינו לחזור ולתפוס בחזרה את מקומותינו הקודמים, אלא שגבול הגזרה יהיה ציר סליתמן, דרך טסה - איסמעליה.

הפנינו את הכוחות בחזרה, ונענו בחזרה.

אני חושב שלפנות ערב, בסביבות 4 אחרי הצהריים, היו הכוחות שלנו זאת אומרת, אני נתתי מיד פקודה, וקבעתי את הגזרות בצורה כזאת. - חטיבה 421 על ציר סליתמן לאזור הזה כאן, אזור חמוטל, נוזל. חטיבה 600 לאזור חמדיה, חטיבה 14 כעתודה מאחוריהן, באזור יוקון, וגדוד הסיור בשטח.

ועדת החקירה, ישיבה קכ"ב,

ישיבת אחה"צ, 29.7.74

עד: האלוף אריאל שרון

7222

שרון: אני רוצה לציין ולאמר, כי כשאנחנו עוזבנו את
 "השטח באוחו בקר, ביצינו היה נוזל, חמוטל,
 מכשיר, חלוץ, ואכילו היו סנקים שלנו עוד באזור צידנית. זה היה ב-100
 בבקר, או ב-11, כשהתחלנו לצאת אחורה. הייתי מגדיר זאת כאזור נוזל,
 חמוטל, מכשיר. אני מציין את המקומות האלה במיוחד, כי אלה מקומות שבהם
 שלמנו דם רב מאד בכל מי המלחמה, אחר כך. אבל המקומות ואלה בבקר, כשאנחנו
 עזבנו כאן, המקומות האלה היו בידינו. כשהאוגדה קבלה הוראה לצאת, בעצם
 היה פה מן מצב נורא, מצד אחד (זה אני יודע מתוך למוד החכניות המצריות)
 המצרים ב-8 לחודש קבלו הוראה להשלים את המשימות, נדמה לי שזה נקרא שלב ג.
 השלמת המשימות אצלם דברה על ההשתלטות על דרך החת"מ, אם כי הם לא התחסו
 בדיוק לדרך, הם התחסו לאותם הגבעות השולטות שנראו מתחומם. ברוב המקרים
 זה היה על דרך החת"מ עצמה, לפעמים קצת מעבר להם. כשאנחנו הוצאנו את פגזים
 כוחותינו מאזור נוזל, חמוטל, מכשיר, לנוע אחורה, זה היה בדיוק באותו זמן
 שהמצרים היתה להם הוראה להשלים את שלב ג'. ולפוס את המקומות האלה.

כפי שאמרתי חסיבה 500 של אוגדה 162, לצערי, לא
 הצליחה להחזיק במקומות האלה, או שנכנסה מאוחר, אני לא הצלחתי להבין,
 מתחקירי המלחמה, מדוע לקח לה כל כך הרבה זמן לחפוס את המקומות שאנחנו
 פינינו. החסיבה היתה, המפקדים נפגשו ביניהם, העובדה היא שבאותו יום
 אכדנו את השטחים האלה. כשהאוגדה חזרה, בסביבות 4 - 4.30 אחרי הצהריים
 אל האזור שדברתי עליו, התמונה כבר היתה שונה לחלוטין. על חמוטל היה
 אויב, במכשיר היה אויב, גם סנקים וגם רגלים, נוזל כבר לא היתה בידינו
 חלוץ - לא היה ברור, כן בידינו לא בידינו, זה גם תוראי כזה שאי אפשר
 להחזיק בו, זו דיונה ענקית שקשה לעמוד בה.

שרון.

חמדיה היתה בידינו, כי החזקנו בה כוחות.

נכנסנו פה לקרב, היה פה פקודה, או שאלה של הפקוד
אם אנחנו יכולים לסייע לאוגדה 162, שבאותו זמן היתה בלחץ רב בגרה בזאת,
אני נשאלתי, על ידי אלוף הכקוד, ואני נתתי תשובה שאני אבחר את זה, כי
אנחנו היינו במצב, שכבר לא היינו במקום הזה, אנחנו עצמנו היינו צריכים
לכבוש את המוסל ואת מכשיר ועליהם כבר התנהלו קרבות קשים. באותו זמן
התנהלו קרבות קשים של חטיבה 221.

כעבור כרבע שעה בשיחה כבר היתה הוראה של אלוף

הכקוד שלא לבצע את זה, שאין צורך, בינתים הצליחה אוגדה 162 כנראה לעמוד
בעצמה, ואנחנו ניסחנו לראות מה אפשר לייצג ממה שהחזקנו בבקר. אני מודה
שלא הצלחנו. המשכנו להחזיק את כשוף מדרום, את חמדיה, מכשיר רץ בתחתית
הגבעה, עמדנו, וחמוסל הצלחנו להחזיק, למרות שהיה עליה קרב קשה, שנמשך
עד חשיכה, הצלחנו להחזיק א רק את החלק המערבי שלה. ובעצם מצאנו את עצמנו
עומדים בקו חדש, שהוא הייתי אומר קו ציונה, חמדיה, כשוף, במקום הקו
נוזל, במש חמוסל, מכשיר וכו'.

זה אם לסכם את מה שהתרחש באותו יום.

אנחנו באותו יום חלצנו את אנשי לקקן, אותם הצלחנו להוציא. לגבי מעוזים
אחרים כבר היה ברור שההתקפות לא הצליחו. קיימנו שיחות עם מפקדי המעוזים
לבדיקה אפשרות יציאה, שלהם בקבוצה בכוחות עצמם. רק הספקד של פורקן הודיע
שהוא מתכוון לזה ואנחנו תכננו לקראת ה-9 בבקר, את המצב- המבצע שת התחברות
עם אנשי המעוז שהיו צריכים לעשות את דרכם אלבגד כרגל, לקראתנו.

אבל זה כבר מגיע ל-9 לחודש.

שרון:

זו הפעולה של 14 ?

לסקוב:

421 ו-14 יחד. הייתי אומר פעולה של 421 ומח"ש 14
באופן אישי, כמי שמכיר את האנשים היטב וכן הלאה.

שרון:

כשניתנה הפקודה לכוח לרדת, מתי הגיע החרמ"ש שלך,

לסקוב:

מתי הגיע ה הארטילריה שלך ? מתי היא הצטרפה

אל האוגדה ?

החרמ"ש שלי, לפי מיטב זכרוני, אני מוכן לבדוק את *

שרון:

זה, החרמ"ש שלי הגיע יחד עם הכוחות. זאת אומרת

אינני חושב שהחרמ"ש שלי היווה איזה שהוא עיכוב | להגעת הכוחות, החרמ"ש

שלי הגיע עם הכוחות. אלא שצריך לזכור שחרמ"ש היה לי מעט מאד, מפני

שחטיבה ממוכנת הורידו ממני, לעומת זה ארגנתי כוח, מאחר ובימים האם

היתה פעילות של קומנדו | מצרי, בניתי מיד מערכת (כמו שהיו בונים מערכת

נגד מחבלים) נגד קומנדו. שפעלה בהצלחה רבה. היו לי פשוט מספר קצינים מסגנב

מסיירת שקד, וגם פלוגה או 2 מסיירת שקד, ועוד חצי גדוד צנחנים,

אני לא יודע אם קבלתי אותו כבר באותו יום. אלה היו כוחות שארגנו נגד

קומנדו, ובהצלחה רבה. אינני חושב שענין החרמ"ש היווה איזו שהיא בעיה

כי החרמ"ש הגיע יחד עם השריון. אני אגע תיכף בענין החרמ"ש ואפשרויות

הפעלתו במקום.

באשר לארטילריה, הארטילריה התחילה להגיע

עוד ב-7 לחודש אחרי הצהריים, כשגם קבלתי תחת פקודי סוללה של 175 מ"מ.

שהיתה באזור ססה והארטילריה נכנתה במשך יום ה-8 לחודש.

כמה קנים היו לך ל-8 בבקר ?

לסקוב:

שרון: ל-8 בבקר, אני חושש לא להיות מדוייק

כנושא הזה, אני מעריך שהיו צריכים להיות לנו כודאי כ-30 - 40 קנים. כך אני מעריך, אבל אני מוכן לבדוק, אם אוזמן עוד פעם, אני מוכן לבדוק.

לסקוב: מתי לראשונה היתה לך אינדיקציה שעשויים

להטיל עליך לעבור דרך המיטלה והגידי ודרך הכפר להגיע לסואץ לאסקה, לעבור בלבשאלשם^ע הטיבה + גדוד ?

שרון: לפי מיטב זכרוני, אני ידעתי את זה ביום

ה-8 לחודש, לפני הצהריים.

לסקוב: הכי מוקדם ?

שרון: הכי מוקדם.

נדמה לי שבבדיקה שלי עם שמוליק, עם אלוף

הפקוד, הוא טוען שהדבר דובר עליו גם בקבוצת הפקודות, שהיתה ב-7 כלילה. אבל מאחר ואני לא הייתי בקבוצת הפקודות, לי לא זכור אבל לא מצאתי איזה שהוא חומר, המדבר בנושא הזה שהיתה איזו שהיא פקודה מוקדמת יותר, אני, לפי מיטב זכרוני, קבלתי את הפקודה בכקר ה-8 בחודש. הייתי רק רוצה להדגיש כאן, מבחינתי זה לא הווה מגבלה לגבי. השטח היה מוכר לי באופן מוחלט. זה נראה לי דבר שלפחות מבחינת זמן הוא בר בצוע. אני ראיתי בחומרה את הנושא של העברת הכוחות דרומה. כי אני ראיתי שהתקפה אובדתית בצפון אינה מתנהלת, פשוט לא התנהלה התקפה בצפון, בלבן אני גם צפיתי פשוט בכקר, וראיתי את ההתקדמות של המצרים, היתה לי הרגשה שאפשר כאן להכונן את המצרים.

7220

ועדת החקירה, ישיבה קכ"ט

29.7.74, ישיבת אתה"צ

העד: האלוף אריאל שרון

שבנג לסקוב:

כשהיה דיון עם אלוף הכקוד, הרמטכל כבר

לא היה, דובר על מצפון לדרום וכו,

האם דובר מה רוצים להשיג, האם דובר על להשמיד סנקים, האם דובר

על להשמיד את ראש הגשר, ואיפה ראש הגשר ? מה רצו להשיג על ידי

הפעולה של 162, וזה שאתה בינתיים ממתין למטה, אמרו לך ללחוץ

קצת קדימה או משהו כזה ?

המשיכה א.י.

לפני כן י.ע.
א.י.

ועדת החקירה - 29.7.74

ישיבה קכ"ט - אחה"צ

הערך אלוף (מיל) אריאל שרון

אלוף שרון הלא הם אמרו אנחנו לחצנו קדימה. עמדתי שם

ראיתי את המצרים מתקדמים, הייתי מוכרח קצת לסגור סווח, כדי שאוכל לירות.

לסקוב מה הבנת מההנחיות של או הוראות פקודות שאלוף

הפקוד נהן ל-162, מה הוא צריך לעשות בשטח?

אלוף שרון אני פשוט אומר קודם מה אני הבנתי לו אני הייתי

צריך לחקוף ומכאן אני אקיש לאחריים. אני הבנתי שהפעולה היא חיסול המאחז המצרי.

לסקוב וזה אפשר לעשות בלי להגיע ל-2, 3 ק"מ האחרונים

ליד קו המים?

אלוף שרון לא אקרא לזה חיבול מוחלט של המאחז המצרי. נקרא

לזה צמצום המאחז המצרי לשטח מאד מצומצם וחילוץ המעוזים.

לסקוב האם נאמר לך על חילוץ מעוזים ל-162?

אלוף שרון אני אמנם לא הייתי בקבוצת הפקודות אבל לפי

מא השיחות שהתנהלו...

לסקוב כי צלצא צלצא כלפיך דובר על מעוזים אבל על

162 לא זכור אלא על זה באה פקודה נוספת יותר מאוחר.

אלוף שרון היות ולא הייתי נוכח בזמן קבוצת הפקודות אני

חושב שאדיף שלא אומר כאן את התרשמותי. לגבי היה ברור לי לגמרי שמשימת

התקיפה הזאת שזאת היתה הפקודה שנתתי ב-2 בלילה בין ה-7 ל-8 לחדש שמשימת

האוגדה היא השמדת המצרים וחילוץ אנשי המעוזים וגם קבעתי איזה כוחות

נכנסים לכל מעוז לצורך חילוץם. לכן אני יודע לגבי באופן מוחלט וברור

שהמשימה שאני הטלתי על האוגדה ואני מניח שזו גם המשימה שהוטלה עליה,

היתה הן הייתי אומר צמצום, השמדה של מרבית הכוחות המצריים הנמצאים בשטח

וחילוץ אנשי המעוזים.

א.י.

ועדת החקירה - 29.7.74

ישיבה קכ"ט - אחה"צ

העדה אלוף (מיל) אריאל שרון

לסקוב הפעולה שלך להתחבר לחזיון פורקן ומצמד,

פעולה 162 היחה מוחנית בסיום שפעולה שלך?

אלוף שרון לא. אני הבנתי לפי זה שאם אני פועל הם לא

פועלים. אני כשנערכתי ב-5 בבוקר בקו ההתחלה שלי אני הבנתי באותו זמן שפה

יכולה לפעול או האוגדה שלנו 143, או אוגדה 162. זה מה שהבנתי. לא זכור לי

שום פקודה על פעולה משותפת או משולבת של שהי האוגדות גם יחד.

לסקוב מתי נתנו לך פקודה שאיך אישור להתקפה שלך

על המעוזים בבוקר?

אלוף שרון אם אני לא טועה זה היה ברבע ל-6 או ב-10 ל-6.

לסקוב נתנו לך באיזה שהוא זמן אחרי זה פקודה

להכין תכנית לתקיפת החווה הסינית אם לא ילך לברק?

אלוף שרון אני חושב שאחרי הצהריים וזאת אחרי שחזרנו כבר

היחה פקודה...

לסקוב זה היה ב-080730, זה גונן לששון לאריק שיכין

תקיפה על החווה הסינית אם לא ילך לברק? לא זכור לך דבר כזה?

אלוף שרון לא זכור. אנו הרי עמדנו בדיוק מוכנים לתקיפה

הזאת. הרי בעצם עמדנו עם חטיבה 600 וגדוד הסיוור מאוגדים באיגוד קרב אחד

באיזור חמדיה במקום הזה כך שממחינה זו, גם אם לא זכור לי כרגע. בכל מקרה

זה היה חלק מתכנית המיתקפה שלי עוד כשפקדתי עליה בלילה.

לסקוב האם מישהוא אמר לך שכשאתם זזים דרומה שמישהוא

חופס את השטחים שאתם מפנים. כשניחנה הפקודה ב-1030 לזוז דרומה, אמר לך בן

ארי לאריק, היכון לתנועה דרומה לגיזרה שתתפנה יספל ברק. זה נאמר לך?

אלוף שרון אני מניח שכך.

לסקוב עשיתם סידורים או הפיקוד עשה סידורים כשאתה

מפנה אז ברק תוכס את השטח.

א.י.

ועדת החקירה - 29.7.74

ישיבה קכ"ט - אחה"צ

העד: אלוף (מיל) אריאל שרוןאלוף שרון המצב היה כזה, בגיזרה הצפנית, במקום שאני

נמצאתי בו באזור הברגה, עם חס' 421 פשוט ברן כמשך הבוקר עבר לפנינו.

לסקוב זה היה 460.אלוף שרון 500 נכנסה על הציר והיה למת"טים עם 14.

14 היה מגע על ציר איסמאיליה עם 500.

לסקוב וזה הנחת שהם באים לקבל את השטח מכס?

אם הגיע פקודה אז ודאי משהוא אמר תאם עם 162 שיקבל את השטח או שאמר לך

אני מתאם עם 162 שיקבלו את השטח.

אלוף שרון אני לא זוכר. אני יכול רק להגיד איך אני רואה א

את זה לגבי שטח שבו ידעתי שאין 162. שטח שבו לא היה 162 שם עמדתי על זה שאנו

נשאר כוחות. באיזור חמדיה כישוף ושם השארנו כוחות.

לסקוב אחת חשבת שהגדוד של 500 בא במקומך?אלוף שרון הם נכנסו והחליפו. יכול להיות שהדברים האלה

נאמרו או שלא נאמרו קשה לי כרגע לזכור את הדברים האלה.

לסקוב אתה זוכר את הפעולה של ברן, א זה היה קצת לפני

או בו זמנית עם הפקודה לזוז, לבקש גדוד של 421 לעזרת גבי זה היה ב-1020.

אלוף שרון כן בהחלט, אני כמובן מכיר את הסיפור הזה

ופה אני מוכרח להגיד לפי דעתי שבנושא זה גרמו לי הרבה מאד עוול במשך זמן

ארוך מאד עד שהתברר שהפקודה הזאת מעולם לא הגיע אלי, אבל זה כבר התברר

החקירי המלחמה. אני מעולם לא קבלתי פקודה כזאת. והייתי אומר שלו הייתי

מקבל פקודה כזאת באותו יום אני משוכנע ללא ספק שהייתי מבצע אותה ^{במקום} למה אנימדגיש באותו יום יותר מאוחר, הייתי אומר לא מעט מהפקודות נראו לך חסרות

הגיון, לא פעם התחלת להרהר בפקודות שקבלת. אבל באותו יום זה היה היום הראשון

שעמדנו בשדה ממש, דרו היה ערב קודם, הייתי מעביר את הגדוד הזה ללא שמץ של אג

הרהור או ערעור. מעולם לא קבלתי פקודה כזאת. אני על זה רוצה לבוסיף שבאותו

א.י.

ועדת החקירה - 29.7.74

ישיבה קכ"ט - אחה"צ

הער' אלוף (מיל) אצא אריאל שרון

אלוף שרון זמן שבסענה הסענה שנתבקש הגדוד הזה שבקבותיו הונחו ונכתבו תילי תילים של ניירות עתונים וכו'. באותו זמן כל תס' 500 היחה בלתי מועסקת. וחס' 460 תקף גדוד אחד.

לסקוב סה"כ היו לו 40 טנקים והוא תקף עם כולם.

אלוף שרון בכל מקרה אני רוצה משהוא לתזור ולהדגיש מעולם

לא הגיע בקשה כזאת אלי. לא הוראה ולא בקשה. א

לסקוב לא דרך ראש המטה, לא דרך מפקד 421?

אלוף שרון מפקד 421 אמר לי כשהיתה לו הפניה האם קבלנו

הוראה בענין זה? אמרתי שלא קבלנו שום הוראה בנושא זה. ולא קבלתי כל הוראה כל פניה וכל בקשה לא מראש המטה או ממישהוא אחר.

לסקוב לנסות להגיע להערכת מצב, של הלילה של 07 והבוקר

של 08. התמונה היחה פחות או יותר לפי מספרים שהיו אז שבערך יחסית סנקים הוא

1 ל-2 ושיש להם עדיפות בארתילריה, בנ.ט. שכל זה מכוסה במטריה של נ.מ. כך

שאינן מה לצפות שכח אירי יבוא. אם הכוונה היתה, נניח אם לא להשמיד את כל

ראש הגשר אז לשבש אותו ככה שיעבור להם התאבון לעשות "בילד אפ" ולנסות ~~אצא~~

לתדור קדימה. האם לא עמדה תמונה שמול המחנה השני כפי שהיה ידוע, חסרו ודאי

ידיעות, שבתנאים כאלה מאמץ חטיבתי אחד לא יבטיח הצלחה? האם העלה אלוף הפקוד

של השיקולים של בעד ונגד במאמץ דו חטיבתי על המחנה השני ואחר כך מאמץ דו

חטיבתי על המחנה שלישי?

אלוף שרון האם אתה מדבר כרגע על ה-8 לחדש?

לסקוב לילה של 07 לקראת ה-8 לחדש. אז היה לכם דיון

וגם ברן נוכח שם. הממסכ"ל כבר לא היה. אני אצא אחזור אחר כך לשאלה למה

אני שואל מה רצו להשיג בפעולה הזאת? אבל זה כבר שאלה שניה. האם הנקודה

הזאת עלתה. האם עמדו השיקולים בעד ונגד? כי לברן היו 167 טנקים ולך אצא

נדמה לי היו 200. כצד השני זה היה יחס של 1 ל-2.

ועדת החקירה - 29.7.74

ישיבה קכ"ט - אחה"צ

העד אלוף (מיל) אריאל שרון

א.י.

אלוף שרון כמא היה לצד השני באותו זמן?

לסקוב היה 350 שעברו ב-6 והם הגיעו ל-920 בלילה של ה-7

אלוף שרון מקנטרה ודרומה?

לסקוב כן. היה להם סה"כ 900 - 1000 טנקים. ברור שחלק לא היה שמיש כי נדפקו.

אלוף שרון אני לא זוכר כרגע מה היתה השיחה שהתנהלה שם. אני מוכרה לאמר שהתרשמותי גם בלילה, התרשמותי עוד ב-7 לחודש ממה שהבנתי שמתרחש בשטח, משיחותי עם מפקדי המעוזים. אינני מסתמך על מה שאמר הקשר כי הוא היה קשר וישב בפנים ולא ראה. אבל אני בהחלט סמכתי על האינפורמציה שמסר לי אותו רס"נ מנתיב הל"ה שישב בפורקן ותאר לי מה קורה עם המצרים באותו זמן. היו לי מספר שיחות והיו לי מספר שיחות שקבלתי אינפורמציה טובה ממפקד מצמד. ההתרשמות שהיתה לי אותו זמן שהמצרים נמצאים בתהליך של בניית כח. הרבה מאד כוחות. לאו דוקא ערוכים, לאו דוקא נמצאים ... אם כי אנו נזכור שהחקפה המצרית כאן בהתאם לקונצפציה הסובייטית ההתקפה הזאת היא הגנה ניידת. כל מקום שבאין מפתחים מיד, כל מקום שבאין חופרים וכל השטח היה מכוסה בשוחות אבל לבוא ולאמר באותו זמן למשל, שהיה לי ספיקות לגבי אפשרויות הצלחה, באותו לילה, באשר לתילוץ המעוזים. לא היו לי ספיקות ולפי דעתי היינו מצליחים. ברור לי לגמרי שהיינו מצליחים ודאי להמציא או לייצב קו הרבה יותר קרוב לתעלה מאשר קו דרך החתם, באותו לילה אפשר היה להתקרב. לא היה לי כל ספק לגבי ענין התקיפה של יום המחרת. ואני גם עכשו משוכנע שלו היתה התקפה דו אוגדתית אנו היינו מחסלים, ואני אומר עוד פעם הם היו ודאי נשארים לשכב על שפת הסוללה כי הם מוגנים ע"י ארטילריה וטילים מהצד השני, אבל היינו מצמצמים את המאחז שלהם לשטח מצומצם ביותר, לו היינו תוקפים התקפה דו אוגדתית. ואני רוצה לאמר דבר יותר קיצוני. אני חושב או בסוף שלנו אנגדה 162 היתה תוקפ

התקפה אוגדתית לפי הערכתתי, מה שאני ראייתי בשטח, אני לא ראייתי אף

א.י.

ועדת החקירה - 29.7.74

ישיבה קכ"ט - אחה"צ

העדי אלוף אריאל שרון

אלוף שרון

פעם יותר מ-40 סנקים חוקפים בעת ובעונה אחת

אף פעם אחת במשך היום עד הזמן שעשבתי שם. אני מעריך שעזבתי בסביבות 11

לא ראיתי אף פעם אחת יותר מ-40 סנקים חוקפים בעת ובעונה אחת. אז פעם

חקפו סנקים של 460 פעם אחת חקפו סנקים של 217 אבל לא היתה אף פעם אחת

התקפה אוגדתית. אני רוצה לאמר היום שלפי דעתי שבמצב של אותו יום של

המצרים, במצב שהם היו, גם הנתחחות הקרקעית, שטח פתוח לגמרי, שטוח. לפי

דעתי לו היתה מתבצעת התקפה אפילו של אוגדה אחת בהתאם לפקודה שניתנה

מצפון לדרום אני חושב שאפשר היה להגיע להישגים גדולים מאד באותו יום.

אין ספק שבשתי אוגדות אפשר היה לחסל את ראש הגשר ה צרי ולהשאיר אותו

בגדר של מאחז מצומצם.

עלתה התכנית להתקיף עם שתי אוגדות בבת אחת?

לסקרב

הסיכום היה על תקיפה בדרוג?

אני לא הייתי בקבוצת הפקודות. אני יודע

אלוף שרון

שהוראת הרמטכ"ל, זה מה שאמר לי גם אלוף הפיקוד, שהוראת הרמטכ"ל היתה

לתקוף בדרוג. אם אני לא טועה, אני כבר אומר דברים בשם אומרם, נדמה לי

שפה ניתן הסבר למה ההתקפה בדרוג? נדמה לי שנאמר שההתקפה בדרוג כדי שלא

נמצא במצב שאם לא נצליח שנמצא ללא עתודה. כי בעצם ראו באחת מהאוגדות

ובעצם הפכה האוגדה שלי להיות אוגדת עתודה, לאור הצלחת הפעולה של האוג'

השנייה. אני חושב שמה שהיה. אני אומר את זה כזהירות כי יותר הערכה

לגבי המגמה. אני אומר לו היתה נערכה התקפה זו אוגדתית כל פני המערכה,

לפי דעתי, היו משחנים. אני לא ראיתי שום יום בכל המערכה הזאת שהיה יותר

קריטי מה-8 לחדש. מצד אחד המצרים נעים קדימה למילוי, לתקיפת קו הרכסים

אנחנו באותו זמן יש לנו מספיק כח אבל אנו מוציאים למעלה ממחצית הכח שהיה

לנו. מוציאים אותו ומריצים אותו דרומה. האוגדה שקבלה הוראה לתקוף בגיזרה

א.י.

ועדת החקירה - 29.7.74
ישיבה קכ"ט - אחה"צ
העדר אלון אריאל שרון

אלון שרון
"הצפונית לא מבצעת חקיפה אוגדתית ולא מבצעת
מיחקה מצוין לדאום אלא ממזרח למערב.

אחרי כן ב.מ.

העד. אלוף (מיל) אריאל שרון

לסקוב: שאלה אחרונה שלי בקשר לצורת השליטה של הפיקוד, האוגדה, על החטיבות וכד', האם היו דברים ברורים שאם בקשר לאחריהם, שדבר זה מסיליים על מכקד אוגדה וזה על מפקד חטיבה או מפקד גדוד, או שאחד נכנס לשטחים של השני? לדוגמה, מתחיל קרב חד בחד, עם כמויות הארטילריה שישגן אתה כבר הרבה לא יכול להשפיע, האם היה הארגון לקראת האפשרויות? האם הפיקוד הוריד משימה אוגדתית או הוא פרט? או שהאוגדה היתה צריכה לפרט לפיקוד איך היא הולכת לפתח את התכנית? האם האוגדה הורידה לחטיבה? החטיבה לגדודים? ואיך זה עלה תזרה?

שרון: אני רק אענה קודם על שאלה קודמת שלא עניתי, בענין הארטילריה אתה הצגת קודם את השאלה של סנקים 1:2 ודיברת על ענין הארטילריה. אני רוצה לומר כמי שעמד תחת הפגזות כבדות במלחמה הזאת, ובאותו בוקר עדיין היינו בזחלמים פתוחים עם יכולת ניידות מאד מצומצמת. וזו אולי גם חשובה בקשר לחרמש. לא היה לנו מה לעשות עם החרמש בשלב הזה, כי ההפגזות היו כבדות, הניידות של הזחלמים היתה קטנה, נגמשים כמעט לא היו לנו, זחלמים בקושי נעו בשטח שם, ואני יכול להגיד שהאפקט של הארטילריה בחול הזה הוא מצומצם מאד, היו לנו ימים קשים של ארטילריה, כשהיינו בראש הגשר, ואתה נמצא במקום שגם סוג הקרקע שלנו שונה, הקרקע קשה, והמקום מצומצם אינך יכול לעבור ממקום למקום - אז כמובן הארטילריה נראתה לי אחרת, אבל בכל הימים שנלחמנו שם בשטח הדיונות לארטילריה של שני הצדדים היה אפקט די זהה, אפקט מצומצם.

עכשיו אני רוצה לעבור לנושא של מערכת הפיקוד. אינני יכול היום לתת תשובה חד משמעית בענין זה לכל אורך המלחמה, אני חושב שכדרך כלל היו מוטלות משימות על האוגדה, לי, למשל, לא אמרו - אם אני לוקח, למשל, את ה-8 בחודש - שחטיבה 421 או 14 או 600 תערכנה כך או אחרת. אלא קיבלתי פשוט הוראה לערוך את האוגדה, התכנית הזאת שהצגתי קודם היתה תכנית שלי, שאני כבר במקום, בשעת כריסת הכוחות, הצגתי בפני הפיקוד איך אני פורס את הכוחות. אני חושב/שכך היה בחלק מהמהלכים.

העד: אלון (מיל) אריאל שרון

מצד שני אם לדבר על כל אורך המלחמה אני חושב שהיו הרבה מאד מקרים שלא רק ניתנו הוראות ליחידות שהיו ככופות לך, אלא לא פעם ניתנו הוראות ליחידות שהיו ככופות לך מבלי שידעת. אבל זה שייך כבר לשלב יותר מאוחר. אני יכול לחתך אצטטא דוגמה קיצונית. למשל, הוראה שהיתה כבר בשלב יותר מאוחר, ב-16 לחודש, הוראה של ברלב למפקד הדוברות שלי לא להעביר סנקים, למשל, הוראה שאני לא קיבלתי, הוא קיבל את ההוראה לא להעביר לסנקים, או הוראה שקיבל דני גס, מפקד חטיבה בצנחנים, ב-11 לחודש, בגיזרה שהיתה כפוכה לאחרייתי, לתקוף - קיבל פקודה מחיים ברלב - בעזרת חטיבת צנחנים את אזור "עמיר" - "מיסורי". אני מנעתי אף האסון הזה. זה היה אזור שאנחנו לא הצלחנו באמצעות אגדות לכבוש, אבל היתה הוראה ישירה, בתקבלה פקודה, הוא הוזמן למפקדת הפיקוד וניתנה לו פקודה ישירה לתקוף את זה באמצעות חטיבת צנחנים. מנעו את הדבר הזה.

לנדוי: איך מנעתם את הדבר הזה?

שרון: אני מוכן לספר את זה, זה היה דבר נורא. (לנדוי: אמנם זה חורג מן הימים שלנו.) זה היה בסביבות 7.00 בערב. הגיעו אלי שני קציני צנחנים, קציני מילואים, שהיו מוכרים לי, והם אמרו לי שהם צריכים לבצע סיור בגיזרה הזאת של "מיסורי" - "עמיר". שאלתי אותם לשם מה הם צריכים לעשות את הסיור הזה, הם אמרו לי "אנחנו תוקפים, החטיבה תוקפת את השטח הזה". שאלתי אותם "האם השטח הזה מוכר לכם?" הם אמרו לי "לא, אף פעם לא היינו כאן". שאלתי אותם "האם צפיתם על זה?" הם ענו לי "לא, לא צפינו". היה חבל לי על הבהורים האלה. אנחנו נלחמו כאן כבר מספר ימים מלחמה קשה מאד. השטח כולו היה רווי כוחות, בזמן הזה ישבה כאן דביזיה 21 וכבר היו פה כוחות, גם כוחות נוספים, היו גם מארבים שלנו. אמרתי להם "אני מצטער מאד, המארבים שלי כבר פרוסים, כבר לילה, ואין אפשרות לבצע את הדבר הזה". התקשרתי לדני גס שישב ברפידים, הכרתי אותו מימי שרותו אצלי בצנחנים, ושאלתי אותו "דני, ימה הדבר הזה?" והוא אמר לי "קיבלתי רק עכשיו פקודה לתקוף סם. הסברתי לו מה בעניין,

הער: אלון (מיל) אריאל שרון

הזעקתי אותי אלי והפקודה בוטלה בעקבות זה. אני באותו לילה לא נחתי לו לבצע, כי אני חושב שזה היה נגמר באסון. ודוגמאות כ לה אני יכול להראות לכל אורך המלחמה.

היו גם מקרים שאתה הייתי מקבל פקודה כאוגדה וחטיבה שהיתה

כפופה לך היתה נשאלת אח"כ ע"י הפיקוד אם אמנם ומה הפקודה שהיא קיבלה. או נאמר אתה היית מדווח על פריסה מסויימת ומפקד החטיבה, או לפעמים אפילו מפקד גדוד, התקשרו אליהם במישרין לשאול היכן הם נמצאים, כדי לבדוק אם אמנם אתה מדווח נכון. אבל זה שייך לפרק אחר לבמרי, לנושא האוירה הכללית שהיתה וכד'.

אח"כ רשמה תכ

רשמה ח.כ.

אלוף (מיל) א. שרון

אלוף א. שרון

יש כמה דברים שאני רוצה להוסיף ברשותכם.
בסקירת את הימים 7 ו-8 הזכרתי אולי במשפט אחד או שניים
את הלחצמה שנעשתה שם. אוסיף כמה משפטים: בעצם האוגדה נכנסה ללחימה עוד ב-7
לחודש בשעת אחת-הצהריים. מייד עם הגעה למקום, הלחימה הזו נמשכה ב-8 לחודש
מאור ראשון, עד לסביבות בערך 11.00 על-ידי כל האוגדה, ומ-11.00 על-ידי
אוגדת הסיור שנשאר להתזיק באזור חמדיה. מקודם נהרג מפקד הגדוד באותו יום
וכל האוגדה נכנסה לחודש ללחימה בסביבות 5.00 אחת-הצהריים כשחזרנו מהמסע
דרומה והיא נשארה בלחימה עד חשיכה ממש. זאת אומרת שדברנו על פקודות, הוראות
וחוזות, וצריך לציין שהיתה כאן כל הזמן מלחמה בלתי פוסקת על כל מה שכוון
בה .

נקודה שניה שרציתי להדגיש נכונה לגבי ה-6 לחודש, למרות
שלא הייתי שם ב-6 לחודש, נכונה לגבי ה-7 לחודש, בלטה מאד ב-8 לחודש, ולדעתי
היתה אולי אחד הסימנים שהיו במשך כל המלחמה, דבר שגרם נזק מורמאד לנהול
המלחמה, וזה העדרותם של מפקדים בכירים מן השדה. דבר שגרם להעדר אנפורמציה.

מה פירוש מפקדים בכירים?

היור אברנט:

לפש דעתי, פרט למקרים נדירים ולזמנים קצרים ביותר, לא היה
בשדה מפקד מעל לדרג של מפקד אוגדה.

המבחר לא כל-כך גדול מעל למפקד אוגדה.

א. שרון: כן, בהחלט. למשל, אני לוקח את יום ה-8 לחודש, כאשר שתי
אוגדות היו בשדה כמאמץ עיקרי, ואפילו רק אחת חוקמת ושניה
מתכוננת לתקיפה, היה חייב להיות אלוף הפקוד במקום. חייב להיות, ואם לא
אלוף הפקוד עצמו, הרי שסגנו. איזה שהוא דרג מעל לאוגדות, ולדעתי אלוף
הפקוד, היה חייב להיות בשדה. מישהו שיראה מה קורה, שיתאם בין הכוחות,
שיקשור את כל החאומים שבין הכוחות - העברת כוחות, העברת גזרות וכו'. זה
דבר שכוודאי עוד תשמעו במשך חקירתכם את הימים האלה. הרבה תקלות נגרמו
לנו כתוצאה מכך. אני יכול לתת דוגמה של יום קריטי ביותר. לצערי הוא לא
בתחום חקירתכם. אני לוקח את ה-16 לחודש, יום למחרת הצליחה, שוב אין מפקדה,
שוב שתי אוגדות בשטח, שתיהן נוגעות אחת בשניה, שתיהן כביכול צריכות לסייע אחת
לשניה. אין מפקדה בשטח. מופיע אלוף הפקוד לבקור קצר, אומר מה שאומר, אפילו
נותן פקודה נכונה, אך איננו בשטח, אין מי שמוודא שהפקודה מבוצעת. זאת דוגמה.

אלוף (מיל) א. שרון

ועוד תופעה חדשה, אני מוכרח לומר, אני לא נתקלתי בכך, אולי זה היה במלחמת השחרור, אך אז הייתי קצין זוסר. אינני יודע, אני לא נתקלתי אף פעם בתופעה כזו שראיתי במלחמה הזו, - שמפקדים בדרגות בכירות - אלפיי פקוד, רמטכ"ל - לא נמצאים בשדה. ואני חושב שתלק גדול מהתקלות נבעו מכך שלא הבינו מה מתרחש בשטח. לא הבינו את אופי המחקפה הערבית-המצרית, לא הבינו את המגבלות של הכוחות שלנו.

הייתי רוצה להוסיף עוד דבר אחד, שהיה כללי לכל המלחמה, והיתה לו כהתלט השפעה. הייתי שואל את עצמי את השאלה: אם חשבת שאסור להוציא את האוגדה, מדוע לא לחמת על-כך עם הפקוד? היו הרבה דברים שהיו קשורים באווירה הכללית. זה היה דבר שלא הייתי מורגל בו. כשהיית מנסה לשכנע, היית מקבל תשובה גסה וחמת. היו אומרים לך, זו עובדה וזהו. היו סוגרים לך את הרושם ובכך העניין היה נגמר. מאחר ומפקדים בדרגות יותר בכירות לא היו בשדה, לא בר-לב כאשר נתמנה כמפקד החזית ולא גונן כשהיה אלוף הפקוד, בקשר אי אפשר היה להסביר, כי בדרך-כלל היו צופים לך בגסות! היו סוגרים לך את המכשיר וסותמים לך את הפה. בסך הכל לא יכולת לדבר. יכולת לדבר עם מי שנמצא לידך, בתוך הנגמ"ש, בתוך הסנק. איתם יכולת לדבר, אך לא יכולת לדבר עם אחרים. גם כן דבר שגרם לא מעט לתקלות שהיו שם.

אלה הם הדברים שחבתי כי מן הדין שאוסיף אותם.

נבנצאל:

קשר בינך לבין ברן/היה?

א. שרון:

אני חושב שכן. בכלל ב-8 לחודש היו לא מעט שעות של מסוך ברדיו, אך לבוא ולטעון היום שהקשר לא היה תקין, לא הייתי אומר. אני חושב שאם יש תחום אחד בצה"ל שאני לא מצאתי אפשרות להעיר לגביו שום דבר, זה תחום הקשר. בתחום זה אני חושב שצה"ל מצוייר במיטב הציוד. אני לא חושב שהיה העדר קשר.

ידין:

אני רוצה לחזור לבוקר. אני רוצה להבין מהרושמוך הזה, מה היחה התכנית ובדיוק מתי נחתגף הוראות לשנוי התכנית. בתשובה לשאלתי של רב-אלוף לסקוב אמרת שקיבלת את ההודעה, האינדיקציה או ההוראה לזרז דרומה למיתלה, לג'ידי ולסואץ לפני-הצהריים. לפני יש יומן פקוד דרום. אינני יכול להבין כל מילה, אך תסביר לי אולי שניים-שלושה קטעים. אולי זה ירענן את זכרונוך.

ב-04.29 בבוקר ה-8 מדבר האלוף עם ברן (את זאת אתה אינך יודעת), והוא אומר לו, האם תוך כדי בצוע המשטמה שלו, הוא יכול לגשת לפורקן, לחזיון ולמצמד, והאם יש לו מישהו שמכיר טוב את השטח, ואחר-כך לרות ולהשלים עד מצמד, ומצמד לעבור מערבה עד חבית. ב. שאריק יגש למעוזים ויתזור, ואחר-כך יעשה הוא את המשימה.
על-כך עונה לך ברן שהוא צריך לחשוב.

שלוש דקות אחרי זה יש שיחה בין האלוף לבינך, והיומן רושם זאת כך, כאילו אלוף הפקוד אומר לך: מוכרח את אריק לדרום, לעבור גאזור ניסן(סואץ) ולהתייצב בין מפצח לעפרה. אחרי שעובר את העיר - משימה עיקרית. תכנן את הגישה למעוזים בבוקר, ייגש לשחרר את המעוזים וחוזר, ברן ירד עד מצמד. אריק יורד דרומה.

זו שיחה בין האלוף אליך. אם אני מסכיר נכון:אתה אמרת לך שאתה רוצה לתקוף, והוא אמר לך שהוא צריך אותך לאזור סואץ, ורוצה שתתייצב במצמד עטרה+ אפילו. אמנם תכנן עכשיו את הגישה למעוזים, ואחרי שתשחרר את המעוזים או תספל במעוזים, ברן ירד עד מצמד, ואתה תרד דרומה. זה ב-4.32.

ב-4.44 שיחה בין האלוף לאלטשולר. סליחה, בין שי לבין קצין האג"מ שלך, אהרן טל.

א. שרון: קצין אג"מ פקוד לקצין אג"מ שלך.

ינין: הוא מודיע לקצין האג"מ: יפעלו בערך ב-08.00. 162 תוקפת מצפון לדרום עד מצמד. פ 143 בבלימה ועתודה לתקיפה זו. לאחר מכן תרד דרומה לכוון מסרק, כאשר 252 מהווה בלימה לכוון מערב, על ציר החת"ם ודרך הרוחב. יש להקפיד שלא ייכנסו מוחות מערבה לו. תחילה לא לפני 08.00. כלומר שניים אומר מה ששמענו קודם, למה שברן יירד מצפון לדרום עד מצמד, ובאותו זמן האוגדה שלך תהיה בבלימה או בעתודה, ומיד לאחר מכן אתה תרד דרומה למסרק, זאת אומרת למזח, כש-252 מהווה בלימה. זה ב-4.43.

ב-06.17 האלוף מדבר עם אלטשולר, ואומר לך: אריק לא יתקוף לפני הצהריים מעוזים. יתקוף בדרום בצהריים, ישמיד את הכוחות של האויב ויחפוס טרמפ על גשר, יעבור מערבה, יעבור את העיר סואץ וייצא קד בין מפצח לבין עטרה. לא להכניס יותר מחטיבה, או חטיבה וגדוד. מסכיר את התכנית של אריק.

.64. 70.
ת.כ.

ועדת החקירה - 29.7.74
ישיבה קכ"ט - אחה"צ
ידין

אלוף (מיל) א. שרון

מה שאני רוצה להסביר הוא שבשלוש שיחות מהשעה 4.30 עד
6.10, אחת בין אלוף הפקוד לבינך, שניה בין קצין האג"מ לקצין האג"מ שלך
ושלישית בין האלוף לבין אלטשולר הרמט"ט שלך, פה נאמר כבר בנזקק שאתה
צריך להיות בעתודה בצפון, ועיקר המשימה שלך היא לצלוח ולעבור דרך סואץ
עד קו עטרה.

אחרי-כן רשמה י.ע.

ועדת ההקירה, ישיבה קכ"ט

29.7.74, ישיבת אתה"צ

העד. האלוף אריאל שרון

ידין:

זה קצת בניגוד ש למה שאתה אמרת קודם
שאתה כל העניין הזה אתה רץ, כמו שאמרתי, לפני
הצהרים, איך אתה מסביר את זה ?

שרון:

זה נראה לי יותר פשוט ממה שזה נראה, אני
אנסה לתאר איך נראה בשטח הדבר הזה.
אני בזחל שלי עם הסנקים הקדמיים של חטיבה 421 נמצא כאן במקום הזה פה
איפה שמתנהלת המלחמה, כאן אנו נמצאים. מפקדת האוגדה, וחפ"ק,
נמצאת כאן בססה, ציילון, במקום הזה פה. השיחות מתנהלות בשני מקומות
אחת מתנהלת אלי, יש שיחה שמתנהלת אליו, יש מטה מעדכן, מטה מעדכן
חפ"ק וכן הלאה. באופן בסיסי לא היה כאן שום שנוי מהפקודה שנתנה כלילה.

ידין:

יש בסיסי דבר אחד, וזה שאתה אמרת שרק לפני
הצהרים שמעת בפעם הראשונה שאתה מיועד לעבור
דרך הסואץ,

שרון:

אדוני, יכול להיות שאני שוגה בנושא הזה,

ידין:

את הנקודה הזאת אני רוצה פשוט להבהיר.

שרון:

אני לא לקחתי אחי מסמכים או דברים כאלה,
לא ישבתי ולא בדקתי את זה.
אני חושב ככה, ראשית כל הדבר הזה לא חייב כל שנוי. אני רוצה להסביר
למר לא הייתי מוטרד מהנושא הזה. ההודעות האלה היו צריכות להביא אותי
לאיזה שהוא מצב של אי שקט. פה אני נערך לתקוף כאילו במקום הזה כאן,
(מראה במפה) ופה יש לי כבר בעצם הוראה שפה אני לא תוקף אלא אני
בעצם תוקף פה,

80 ק"מ דרומה ?

ידין:

כתורך יש הוראה שאני רק ניגש לקחת למעוזים

שרון:

ואני רוצה להסביר שאנחנו ממילא נמצאים כאן.

על הקו הזה אנחנו נמצאים במגע עם המצרים. יש לי פקודה לחקירה המחייבת

אישור, למצב הזה אני כבר ערוך, אני ערוך כאן, לשלוש סתוך האפשרויות

האחת - שאני מבצע פה את כל התקיפה; השנייה - שאני מהווה עתודה ל-162,

שלישית - שאני צריך לחזור למעוזים, כן לחזור, לא לחזור, ואותי

ממילא כל שלושת האפשרויות היו מחייבות אותי להישאר במקום שאני אמנם

כבר נמצא בו. לכן זה כבר לא חייב אותי לשום דבר, זה כבר עשיתי.

לכן נתתי פקודה ב-2 בלילה, הכוחות הערוכים יודעים בדיוק מה הם צריכים

לעשות, בכל אחד מהנושאים האלה, בקומפלקס הזה של האזור הזה.

באשר לשעה. נראה לי סביר, כמובן הייתי עושה

פה בדיקה של היומן הזה (אם זה חשוב). הכנייה הזאת של גונן ב-4.29 אם היא פנייה

באלחוט,

באלחוט. השיחה עם ברן היתה באלחוט,

ידין:

מחבל על הדעת שזה נאמר יותר מוקדם בבקר.

אגאצא שרון:

איש היומן כותב (הוא מקשיב לשיחה).

ידין.

"מוכרח את צריך לדרום לעבור באזור ניסן "

במה בתגובה למה זה ? אתה בא ואומר לו

מחבל-על-הדעת-ש

משהו אחר, או מה ?

7243

ועדת החקירה, ישיבה קכ"ט

29.7.74, ישיבת אתה"צ

העד: האלוף אריאל שרון

שרון. אני לא חושב שאני בכלל דברתי על איזה שהוא

נושא, אני הצגתי בפניו, אני חושב שב-11

בלילה, מה ההכנות שלי לגבי כל האפשרויות שהצגתי קודם. נתתי פדמה

פקודה, הכוחות זזו למקומם, במקומם. אני בשעה הזאת, כנראה כתגובה

הייתי בתנועה למקומי לקרת הסנקים של 421, עם החפ"ק שלי. אני חושב שפניתי

יכול להיות שפניתי. אני רוצה לאמר, נראה קצת תמוה, אדם מקבל פקודה

רץ לסואץ, צריך לצלוח, אמנם הגעתו יממה אחת לפני זה, אבל שמעתי כבר

כל כך הרבה פקודות וכל כך הרבה פקודות שסתומה את הפקודות, שאני לא

ראיתי בזה, בעיני למשל, הגישה הזאת דרומה זה אמנם נראה לי דבר קשה מאד

וארוך מבחינת נסיעה, אבל לבוא ולאמר שכדי לפתח מתקפה מהגזרה הדרומית

ועל זה עניתי קודם נדמה לי לרב-אלוף לסקוב, היה נראה בעיני דבר פשוט

כי השטח מוכר לי, ולא ראיתי בזה שום בעיה, יכול להיות שכבר לא התרגשתי

וגם לא לקחתי כלכך ברצינות. גם אני הבחנתי שיש כאן פקודות שזורמות ללא

הרף ופקודה אחת שטורת את הפקודה השנייה.

הדבר הזה לא מנע ממני, הייתי אומר, לא

הוציא אותי בשום פנים ואופן מבצוע התכנית ^{הבסיסית} שהיתה לי לאותו בקר,

ורדאי לא הוציאה אותי ממנוחחי למה שנוגע לאפשרות האחרת. אני קבלתי

את זה שמעתי, אני כנראה טועה ביחס ללוח הזמנים, אז אני אבוא ואומר שאני טועו

ידין: בסדר, טוב, אם אחרי שאני מקריא לך את זה אתה

מוכן לבוא ולאמר שהאפשרות היא כבקר ב-4.30

יחד עם המשימה שנותנים לך לתכנן את הפגישה עם המעוזים בבקר, אתה

כבר שומע, לוקח ברצינות או לא לוקח ברצינות, אתה שומע שהמשימה שלך

היא לבק להגיע לסואץ,

שרון: מתקבל על הדעת, אני מניח שיומן הוא דבר יותר

מדוייק מזכרוני,

ירין: זו לא סתם הודעה, מפני שאתה מכיר

איזה מונחים אז באותו בקר, "תכנית אריה"

אלטרנטיבה "דבא" ? (דב)

שמעת על דברים מסוג זה זו לא ?

שרון: לא.

ירין: לא שמעת. פה יש מסמך שאנחנו עוד נבדוק אותו.

שאחרי הפגישה של הרמטכל, כפי שאתה תיארת,

הוא חזר ובקש שיעבירו ~~למפקד~~ עד 3 לפנות בקר למטכל, את התכנון

המפורט שלהם. כאילו בפקודה שהגיעה למטכל מהפקוד, נאמר, ביתס

לאוגדה 162, "המשימה, שהור קו התעלה, מבין דרך החח"ם וקו המים

והשמדת האויב, תוך חילוץ כוחות מהמעוזים וסנקים תקועים, וכוננות

למעבר לצד השני של התעלה. " עכשיו מתחת לזה יש שתי אלטרנטיבות

האחת בשם "אריה" שם כחוב "אוגדה 143 בלימה במערב ועתודה,

אוגדה 162 בלימה במערב, צפון, תקיפה דרומה ועתודה, אוגדה 252 בלימה.

"דב" - אוגדה 252 בלימה, אוגדה 162 בלימה, אוגדה 143 תקיפה ב דרומה.

אני מבין מזה, שבבקר כאילו היו לו עדין אצוזה

שתי אלטרנטיבות, או פחות או יותר התכנית הראשונה שהאוגדה של ברן

יורדת דרומה, ~~בבלימה~~ בבלימה, או איזו תכנית אחרת שמראש שתי האוגדות

האלה בצפון, כלומר ברן ואלברט במרכז, בכלל בבלימה, ואחה יורד ישר

לדרום. על המחשבות האלה וגל האלטרנטיבות האלה אתה ידעת בבקר ?

7245

ועדת ההקירה, ישיבה קכ"ט
29.7.74, ישיבת אהה"צ
הערד, האלוף אריאל טרון.

טרון: אני זוכר את הנושא, זה היה ברור לי לגמרי
שם אני תוקף, ככי שאמרה אותה התכנית שסיכרתי
עליה שאני צריך לקבל אישור לגביה, אותה הצגתי בכני תפקוד, זאת אומרת
שאני לז אולך דרומה באותו הזמן, אז זה ברור לי שאני תוקף וברן נמצא
בגזרה יותר צפונית, בדיוק באותה פוזיציה שאני נמצא כשהוא תוקף מצפון
כלפי דרום.

ידין: טוב, עכשיו, נניח לזה. בכל אופן בשעה מסוימת
כפי שאמרת, בשעה 10 או משהו דומה לזה, אתה
מקבל פקודה לרדת לסואץ,

טרון: זה היה ב-10.30.

ידין: זה למעשה אותה החלטה שקבלה אלטרנטיבה ב-4.30 או ב-500
בבקר, עכשיו באים ואומרים לך ללכת.
כשאתה נחת את הפקודה לחטיבות שלך לזוז דרומה, האם אמרת להם
מה המשימה?

טרון: אני חושב שלא. הוריתי להם לרדת דרומה
לחדלק בדרך, לא היינו מתודלקים עוד מהיום
הקודם, ונקבעו נקודות חדלוק מדרומה לססה על דרך הרוחב בין ססה על
ציר הגידי, שם אתה מתדלק את כל האוגדה, וקבעתי מפגש עם המפקדים
בנקודה שהיא בין כביש הגידי לכביש המיסלנה, באיזון שהיא נקודה כאן,

ידין: ולא אמרת להם מה המשימה?

ידין: לא אמרה להם מה פתאום אתם עוזבים את המקום

• והולכים דרומה ?

שרון: אני לא חושב שאני באלחוט הודעתי למפקדים, ברדיו

אני לא מאמין שאמרתי.

ידין: אני אומר את זה, כי מפקד ~~א~~, ~~א~~, ~~א~~, 421

אמר שהוא ברגע מסויים קבל ממך פקודה לרוץ לגידי

רץ במהירות, אבל הוא הביין, לא שאמרו לו, ששם יש איזו קסטרופה וצריך

להגיע לשם במהירות.

עכשיו השאלה האחרונה בנקודה זאת, אני הבנתי

לפי מה שאתה השלמת עכשיו בסוף, על בעיות השליטה והפקוד, אני יכול להבין

לתאר לעצמי את המצב, אבל בכל מה זאת אני רוצה להבין. אתה נמצא כשחסיבה של

ארז היא באגף הצפוני שלך. כאשר 460 היא המטיבה הדרומית ביותר של ברך,

והן למעשה כאילו משיקות אתה עם השנייה. ו-501 נכנסת מן המזרח.

כשאתה מקבל את הפקודה הזאת לנוע דרומה, מה אתה עושה למעשה באותו זמן

עם שתי חסיבות למעשה שנוגעות בך מצפון, מה אתה עושה במקרה כזה, מה אתה

אומר ל-421 לעשות ? סתם עוזבים, או איך זה קורה ?

שרון: כשאנחנו עוזבנו לא היה המצב הזה.

כשאנחנו עוזבנו 460 כבר הייתה במגע אש,

ידין: אש רצינית מאד.

ועדת החקירה, ישיבה קכ"ט

724'

29.7.74, ישיבת הה"ג

העד האלוף אריאל שרון

שרון. כן. לא שהיא היתה לדין אחרינו ואנחנו לפנינו

ממגע אש, אנחנו יוצאים והיא נכנסת.

המצב היה שהיא נמצאת כבר לפנינו, יכול להיות שחלק מהסנקים שלנו מעורבים

בסנקים שלה, זה יכול להיות, אני עצמי עמדתי בתוך סנקים של 460.

אני נותן להם הוראה לצאת, בסך הכל פעולה פשוטה מאד. בהתאם להוראה שאני

מקבל. אני רואה שהכוחות נמצאים בשטח. אני רואה שהכוחות במגע.

אני לא רואה שהכוחות דרך אגב מסתערים. היו שם דוגמאות. למשל עמד בקרבת

גדוד סנקים של 460 זה אני יודע, אינני יודע של מי,

19 ?

ידין:

אינני יודע איזה גדוד זה היה.

שרון:

עמד למשל בהפגזה כבדה ביותר, ולא זו ממקומו

היתה עליו הפגזה נוראה והוא לא זו. ראיתי מה שמתרחש שם.

ההגיון של כל התכנית בבקר, עם ההתראה ללכת

ידין:

לסואץ היה, בין אם אנחנו מקבלים את זה כשנב או

לא, יש בזה הגיון, שחטיבה אחת תוקפת ואחת בעתודה.

אוגדה.

שרון:

אוגדה, כן. והנה בשעה שאתה מקבל את הפקודה ללכת

ידין:

דרומה, כמו שאתה ברגע זה תיארת. אתה רואה שהמצב

מצבונך הוא לא הכי שפיר. הרי את הכשימה, כפי שתיארת קודם כמעט ולא מבצעים.

הם נמצאים בהפגזה יקשה, גדוד אחד תקוע, אתה שומע מארז שהגא-מבקש-ש-

ועדת החקירה, ישיבה קכ"ט

724

29.7.74, ישיבת אחה"צ

העד: האלוף אריאל שרון.

ידין:

ש-460 מבקש שגדוד ש אחד של ארז ינתן לו לעזרה, אתה מתנתק באותו רגע בלי קנסות, ואתה הלא אדם שבדרך כלל לפני שאתה מבצע הוראה לפחות אם אתה חושב אחרת, אתה פונה לברר, אתה מתנתק בלי שאתה מנסה להודיע לאלוף הפקוד, תשמע, מה אתה מוליך אותי פה דרומה, החטיבה הזאת פה לא בצעה את המשימה, הם במצב קשה הם נדפקים, אם אני עוזב עכשיו דרומה המצב יהיה רע, אני לא אומר שאתה חייב לעשות זאת, אני מנסה לצאת פשוט את הרגע ההוא.

שרון:

אני לא זוכר כרגע אם החנהלו אילו שהם שיתות או לא התלהלו שיתות בכלל. אבל באווירה ששרון שם, אומר זאת בקיצוניות, לא היה עם מי לדבר.

המשיכה א.י.

לפני כן י.ע.
א.י.

ועדת החקירה - 29.7.74
ישיבה קכ"ט - אחה"צ

העדי אלוף אריאל שרון

שפא

אלוף שרון זה דבר שאינני יודע אם כן אמרתי או לא אמרתי

איני יודע אם דברנו על מה שקורה. צריך לבחון אם זה מופיע באיזה מקום.

ידין לא מופיע.

אלוף שרון המצב שהיה שם היה מצב שמצד אחד לא היתה

לפיקוד כל תמונה על מה שהתרחש. זה היום השלישי שלא היתה להם תמונה על מה שמתרחש בשדה ועדיין הם לא היו בשדה. לדעתי בפעם הראשונה שהיה אלוף הפיקוד בשדה זה היה ב-9 לחדש, אלא אם אני טועה, על כל פנים בגיזרה שלנו באותו מקום שנמצאתי בו לא היה. לא קיימת אפוא שבה אתה יכול להסביר למישהו מה קורה. אני התנסיתי בערב הקודם. אני לא הזכרתי כאן אבל החשובות שניתנו היו תשובות גסות, תשובות חוחכות. הואיל וזה פקודה אין מה לדבר. לא היה על מה לדבר לא היה עם מי לדבר.

ידין אני רוצה לשאול אותך שאלה פרובוקטיבית. וזה

שאלה שאני פשוט מנסה להבין. אתה נתת לנו הסבר אחד. מדוע נניח אתה תושב שלא דברת עם אלוף הפיקוד על הענין הזה.

אלוף שרון אני יכול להוסיף לזה עוד. אני אומר, לי נראה

כדבר לא סביר שמישהו היה מופקד שם. היה שם מפקד אוגדה. היום אני כבר יודע שבשלב הזה מפקד האוגדה השניה עדיין לא היה במקום הזה הוא היה במקום אחר והוא גם כן לא ראה את זה. אבל בעצם היה המשם דירוג שלם. מפקד ארג, מפקדי חטיבות וכו' היה מישהו שהיה. אבל לא שאני מנסה להעביר את האחריות לפישהו אחר כי אני רוצה לאמר אם מדברים בראיה אחרונה ובגילוי לב אז אם יש דבר שאני הצטערתי עליו הרבה פעמים זה שבכלל בצעתי את ההוראה הזאת מפני שההוראה הזאת גרמה לנו עוד באותו יום, אם אני לוקח את הגיזרה הזאת של חמוטל מכשיר אנו פה שילמנו מחיר כבד ביותר עוד באותו יום, בחזרה שלנו לפנות ערב. ואני אמרתי קודם שביום ההוא זה היה, הייתי אומר יום אחד, 24 שעות אחרי שהגענו, עדיין לא פקפקת במה שנוגע למתן ההוראות. אני עדיין לא

א.י.

ועדת החקירה - 29.7.74

ישיבה קב"ט - אחה"צ

העד: אלוף אריאל שרוןאלוף שרון פקפקתי ובצעתי את כל ההוראות שניתנו. אבל

האזירה בהחלט היתה אזירה לא מתאימה.

ידין האם אני אצדק ואומר מבחינתך, שאם נעזוב את

כל מיני טעויות שכן נעשו ולא נעשו ברוך השם, לכן אנו יושבים כאן. אם

זה יהיה נכון לאמר שהטעות, אם זאת היתה טעות הקרדינלית ש באותו יום,

ואולי בגלל זה במהלך הראשון של המלחמה עד אולי הבעיות שהתעוררו עם הצליחה

זה היה הוצאת האוגדה שלך בסרם זמן לדרום. זה יהיה נכון להגיד כך?

אלוף שרון לא. לפי דעתי הטעות היתה יותר גדולה. אני חושב

שהיו פה שלש טעויות. הייתי מגדיר באותו יום. 1) שלא בוצעה הוראת הפיקוד

בקשר לתקיפת המצרים מצפון לדרום. אני מציין מה אני רואה בסדר הטעויות שהיו.

1) היתה הוראה, הוא נתן הוראה הצרה היתה שהוא לא וידא את ביצועה, אבל הוא

נתן הוראה לחקוף מצפון לדרום, התקפה שלא בוצעה. הדבר השני זה הוצאת האוגדה

והעברתה דרומה בסרם זמן. אינני יודע אני בתחקירים שמעתי שזה היה על סמך

דיווחים שהוא קבל ממפקד אוגדה 162. אני אומר הדבר השני זה הוצאת האוגדה דרומה

והסיבה השלישית שהיא אמנם יכולה להיות חולדה של הסיבה השנייה אבל לא בהכרח,

זה העובדה שלא פעל כאן מאמץ מרוכז דו אוגדתי. אלה שלשת הטעויות לפי דעתי,

שבוצעו באותו יום.

ידין אשאל אותך עוד שאלה אחת בעקבות הדבר הזה. אתה

מקבל את הפקודה ב-1030 לצלוח דרך סואץ. מה הישגבי זמן ומרחב שעלו כראשך

באותו רגע? מתי חוכל לבצע דבר כזה אם ב-1030 אתה רק מקבל את הפקודה ואתה

צריך להתחיל לעזוב שטח. כמה זה קמ' 80 ק"מ?

אלוף שרון זה כ-80 ק"מ. הערכת מבחינת זמן היתה שהזמן הוא

דחוק, כי פה צריך להבין מה זה נקראה לצאת אחורה. זה לא רק לצאת אחורה. צריך

להבין שכל האוגדה כמגע אש. צריך לנתק מגע, יש לך נפגעים פא יש לך פצועים

צריך להוריד אותם בדרך. אחת צריך לתדלק אוגדה שלימה. לכן אתה גם מוצא חלקים

לא קטנים של האוגדה בסביבות 1230 באיזור ססה ודרומה לססה. אז למרות שאולי

וכרת החקירה - 29.7.74

ישיבה קכ"ט - אחה"צ

העד: אלוף אריאל שרון

אלוף שרון היה שם רק מרחק של 25 ק"מ הם פשוט היו במגע

אש. הערכתי היתה שהזמן הוא דחוק, מאד דחוק והאפשרות להגיע היא ממש עם חשיכה.

ידין כלאמר למעשה לבצע את המשימה נגד כל הארמיה

השלישית. אתה ידעת שיש שם הארמיה השלישית. כשקבלת את ההודעה לזוז קבלת

איזה נחרנים על האוייב?

אלוף שרון לא.

ידין אבל ידעת שיש שם ארמיה?

אלוף שרון ידעתי שיש שם כוחות גדולים אני הערכתי שזה ש

כוחות שקיימים בגיזרה המרכזית או הצפונית.

ידין אתה ידעת שיש שם הארמיה השלישית?

אלוף שרון בהחלט.

ידין ידעת שיש הדיוויזיה הרביעית והמשוריינת?

אלוף שרון שבתוך השטח כבר?

ידין לא. בשטח או על יד.

אלוף שרון אני ידעתי שגם דויזיה 21 בגיזרת הארמיה השנייה,

גם דויזיה 4 הם לא נמצאות עדיין בשטח. אני ידעתי על דויזיה 8 או דויזיה 11 או 9,

ידין ז"א לא היה סביר לבצע את המשימה הזאת באותו יום?

מה חשבת אז?

אלוף שרון מה שחשבת אז הוא שאני צריך להוריד את האוגדה

במהירות האפשרית דרומה, ידעתי שאני דחוק מאד בזמן וצריך לרדת מהר ככל להגיע

האפשר דרומה וככל שאני אוכל לאצא יותר מהר ולבצע את המיתקפה, ..

ידין עכשו אשאל אותך את השאלה הפרובוקטיבית שרציתי

לשאול אותך.

י"ר אגרנט מה המרחק שהיית צריך לעבור?

ידין 80 ק"מ.

י"ר אגרנט עד לסואץ?

א.י.

ועדת התקירה - 29.7.74

ישיבה קכ"ט - יחה"צ

העד' אלוף אריאל שרון

אלוף שרון אני הייתי צריך לצאת. אני הייתי פרוש במבוע

אש, נמצאתי על המדרונות הקדמיים של דרך החתם במקומות האלה, באיזור נוזל, באיזור מכשיר, חמדיה כישוף. הייתי צריך לצאת מפה אחורה. ראשית כל להתנתק, לצאת מפה אחורה, פה לעבור הצירים היו חסומים כי היתה פה אוגדה שניה בשטח, הייתי צריך להתפתל בין הכלים של האוגדה השניה, לצאת לאיזור ססה. קבעתי פה נקודת תדלוק אחת ועוד נקודת תדלוק אחת יותר דרומה. לתדלק את האוגדה אצא לנוע את כל הדרך הזאת דרומה. אצא בסה"כ הייתי אומר תנועה של 100 ק"מ אם ניקח את ניתוק המבוע אחורה, ירידה דרומה ותנועה לכוון מה שקראנו רכס הנברון, בגיזרה הזאת כאן הייתי אומר תנועה של כ-100 ק"מ.

6.5 - שעות.

לסקוב

תנועה שהורה, בלי ניתוק ובלי תדלוק ובלי כלפס.

ידין

כן כהחלט. אני ראיתי את זה.

אלוף שרון

ואז רק להתחיל להתקיף.

נבנצל

כן. טוב אני יכול להוסיף שאני הייתי אחרי תנועה

אלוף שרון

של 250 ק"מ מיום קודם. אבל צריך להבין, זה מלחמה.

שאלה פרובוקטיבית שרציתי לשאול. כשאנו מדברים

ידין

היום, כמעט שנה אחרי המלחמה, כבר היו חדרוכים, כבר היו אצאצאצא תחקירים כבר היו צעקות והאשמות וכל מיני דברים כאלה. השאלה הפרובוקטיבית שלי היא באוחו בוקר, שלא בצדק האם לא היחה איזה מן הרגשת צהלה בפיקוד הזה. עובדה הנה עברנו להתקפת נגד אחרי השוק הגדול הזה. שם ברן עם מחלקה של שלשה סנקים עברו את התעלה וכו' ואתה ראית כך, שלעבור את התעלה בדרך סואר או אפילו בפירדן אין לך הזדמנות כי זה הגיזרה של ברן. הדרך היחידה לעבור את התעלה באיזה שהוא מקום זה רק בסואץ ואז קדימה. אם זה נכון או לא?

בהחלט לא.

אלוף שרון

אני אנסה לראות את ההרגשה שהיחה אישית אצלי, בתוך הזח"ל שהייתי בו, היחה חבורה שהיית בה בחפ"ק. היחה הרגשה שונה לחלוטין. בכלל איזה הרגשה שאתה

א.י.

ועדת החקירה - 29.7.74

ישיבה קכ"ט - אחה"צ

העד. אלוף אריאל שרוןנערך למשימה, אתה מוכן לתקוף. יש לך הרגשה אלוף שרון

שאתה יכול לעשות ולא מטילים עליך. אתה מימלא דמחת הניצחון לא מפעמת בך

באותו רגע. דבר שני אני ראיחי אח מה שמתרחש לכני, אני מעולם לא ידעתי

שיש כמה סנקים שעברו את התעלה.

ודין ככה היו הדיווחים.אלוף שרון כן, אבל אני לא ידעתי ואני ראיחי בדיוק מה

שמתרחש. עמדתי תחת אש קשה מאד כל הבוקר ממש קשה. הפגזות כבידות מאד. ידעתי

שאני צריך לצאת למסע של 100 ק"מ זהו לא נראה לי הגיוני. אני ראיחי שהמשימה

פה לא הושלמה ולא היה לי אפילו לרבע, הרגשה שיש כאן נצחון, שהמצרים מתפוררים,

בכלל לא. זה היה בדיוק מצב הפוך. ההתרשמות שלי באותו בוקר, וזה גם הסיבה ~~אלצא~~

שלמרות שהיחה הוראה לא לתקוף לא יכולתי לעמוד שם מ-5 בבוקר ולראות את המצרים

של הזמן זזים קדימה ולכן סגרנו מרחק והחלפנו אתם אש וזה איה בניגוד להוראה

שהיחה. אני ראיחי שהמצרים מבצעים שלב נוסף כמיתקפה. היו לי דיווחים מאיזור

כישור, מאיזור חמדיה, מקומות האלה שהמצרים תוקפים לכל אורך החזית. כאן עמדתי

בעצמי בין הכרעה ובין התעלה וראיחי שהמצרים מנסים להתקדם והערכתי היתה שהמצר

מתקדמים. נכון שהיו חילוקי הערכות כל ימי ה לחמה בין הפיקוד לביני, בין

חיים בר לב וביני. אני טענתי שלמצרים יש מטרה מוגבלת. המטרה המצרית היא 10-

12-15 ק"מ בקו. לי היחה הרגשה באותו בוקר שהמצרים בעצם נמצאים במהלך לכיצוע

השלב הזה של השתלטות על השטח הזה.

ודין אתה אמרת שעזבת בלב עכד את גדוד הסיור שלך

השארית לפחות שהוא ישלוט על השטח התיוני. זה נעשה בתאום ובאישור הפיקוד?

אלוף שרון אני יודע רק עכשו מהתחקירים שהפיקוד ידע על

זה שראס המטה שלי דבר בנושא הזה עם הכיבוד. כשעזבתי אותו הרגשתי היתה

שהכיבוד לא יודע. כי אני קבלתי הוראה חד משמעית לקחת את כל האוגדה ולרדת.

א.י.

ועד החקירה - 29.7.74

ישיבה קב"ט - אה"צ

העד אלון אריאל שרוןידין

כשעזבה אותי איך יעדת אותי, תחת כקודה מי

הוא ישאר?

הרי נשארה המפקדה שלי בטסה.

אלון שרון

המיפקדה העורפית נשארה?

ידין

המיפקדה שלי העורפית נשארה בטסה אני ירדתי רק

אלון שרון

עם החפ"ק ועם החטיבות. והגדוד נשאר תחת פיקוד המיפקדה העיקרית. זה באמת

עמד אחר כך בקרב קשה מאד באותו יום ומנע תפיסת, הם עשו מאמצים לתכוס את

כישוף ואת המדיה,

איפה היית כשקבלת פקודה לחזור?

יו"ר אגרנט

כשקבלתי את הפקודה לחזור הייתי בין שני הצירים

אלון שרון

בין ציר פוררת לציר עסיפה ז"א בין ציר הגידי לציר המיתלה, בערך 10 ק"מ

אחרי הצומת. אולי עוד מעט יותר דרומה. את הפקודה הזאת קבלתי כנראה בשני

אחד

שלבים שלב ראשון ברדיון

באיזה שעה בערך?

יו"ר אגרנט

אני חושב שזה היה בסביבות 2.50 ואת החלק השני

אלון שרון

של הפקודה קבלתי כשנחת לידי ראש המטה של הפיקוד ומסר לי את זה בע"פ אבל

זה אני זוכר היטב שכבר הייתי בתנועה חזרה כשהוא צחתי לידי.

יש לנו פה תלונה שהגיש אלון גרונן לפני הרבה זמן

לנדוי

לרמטכ"ל, זה היה ב-20 בנוב' 73 והרמטכ"ל העביר את זה לוועדה ב-24 לדצמ'.

אחד הסעיפים שנוגע במיוחד ליום הזה אומר ככה:

אחרי קץ כ.מ.

העדף 4 אלוף (מיל) אריאל שרון

לנדוי (המשך): "ביום ב', 8 באוקטובר 1973, קיבל האלוף שרון פקודה לתקוף

בגיזרה "המדויה" - "טלביזיה" במבמה להקל מלחץ כבד בי

היו נתונים כוחותיו של האלוף אדן. כוחו של האלוף אדן היה נתון באותה עת

בקרב נואש, בלחץ שלא היה יכול לעמוד בו מצפון לכוחותיו של האלוף שרון.

האלוף שרון סרב בפרוש לבצע את הפקודה הנ"ל ולא תקף."

הוא אינו נותן את השעה שבה קרתה התקרית הזאת לסענתו.

האם אתה זוכר למה הוא מתכוון פה ומה בכלל עמדתך לתלונה?

שרון: התלונה הזאת היא תלונה שאין לה שחר. ולי הכי קל להסתמך

על גונן עצמו. הוא קם עכשיו בתפקיד האחרון ואמר אז

שהתברר לו שהוא לא נתן פקודה כזאת אלא פקודה הפוכה, לא לתקוף.

ידין: לאיזה שעה הוא מתכוון בכלל? לערב או לצהריים?

שרון: זה כנראה בערב, כשחזרנו בערב.

לסקוב: ב-5.30 - 6.00

שרון: כן.

אני יכול לעשות כמה פעולות בקשר לשאלתך. הראשונה - אני

כמובן דוחה את זה מכל וכל. אין בזה לא אמת ולא חצי אמת.

שנית - אני יכול פשוט להסתמך על גונן עצמו שהוא שוען

היום שהוא יודע היום שא) לא הגיעה אלי כל פקודה על העברת גדוד, ב) שהוא

יודע היום שלא רק שהוא לא נתן פקודה לתקוף, אלא הוא נתן פקודה לא לתקוף.

אני יכול פשוט להעביר את הנקודה הזאת לגונן, ולומר לכם "שאלו את גונן בנושא

הזה", ולהסתפק בעניין שלא היה.

כדי רק להבהיר כמה מדובר, מדובר כאשר חזרתי מאזור "צירנית

הער: אלוף (מיל) אריאל שרון

בדרכי חזרה התקבלה הוראה, לא נתקבלה הוראה בעצם, אלא נשאלתי אם אני יכול למצע. אמרתי שאני אתן לך תשובה. ועוד לא הסכמתי לתת לו תשובה התברר שההוראה היא לא לתקוף. מה המצב שאני עמדתי בו באותו זמן? - כשאנחנו הגענו חזרה לשטח המצב היה כזה: "מכשיר" בידי האויב, "חמוטל" בידי האויב, "נרזל" בידי האויב, כל זה בהתקפה כללית. אנחנו חוזרים חזרה לשטח וכל האוגדה מסתכנת בקרב קשה, 421 כאן, כולה מרוחקת, 600 - תלק כאן, במקום הזה; 14 - לא מסוגלת בכלל לשום דבר, כי היא היתה חטיבה שכורה ולא הספיקה להתארגן אחרי היום הראשון, בדוד הסיור - אחרי יום שלם של שלהמה. אבל אני מוכרח לומר, שלו הייתי מקבל הוראה לתקוף שם - הייתי תוקף שם. אבל לא היתה הוראה כזאת. אבל הטוב ביותר הוא פשוט לשאול את גונן ולשמע אותו בנושא הזה.

באיזה מעמד הוא חזר בו מן ההאשמה?

לנדוי:

פשוט בתחקיר האחרון של פיקוד הדרום, שהיה בשבוע שעבר.

שרון:

אבל אני חוזר שכבר ~~מזמן הוא חזר בו בעניין הזה.~~

ועכשיו לשאלה אחרת. יש לך טענה נגד הדרג העליון שהם לא

לנדוי:

יצאו די לשדה. אני רוצה להכין, אם זה כל כך ברור - מדוע

הם לא עשו את זה? כנראה שיש פה גם איזה שיקולים נבדלים, נגד היציאה. אני יכול לתאר לעצמי שהמטכ"ל, קודם כל הוא היה בשדה כלילה שבין ה-7 וה-8 לתודש, השתדל להתרשם מדברי המפקדים במקום. שנית - הוא, סוף סוף, יש לו שתי חזיתות לדאוג להן, והלתץ היה כבד מאד באותו יום, ובעיקר בצפון. ואנחנו מדברים על אותו היום. מה הוא היה צריך לעשות ולא עשה?

דביחם לאלוף פיקוד הדרום. אנלי תבהיר לי מה הטענה, שלא

היה לו חפ"ק קדמי או שלא בא לביקור, לתצפית, כפי שאתה אספת ידיעות ע"י

תצפית? ביחס אליו אני יכול לתאר לעצמי שתשובתו יכולה להיות "אני עמדתי תחת

לחץ עצום". אחד המפקדים פה לפנינו אמר שהוא "אינו מקנא בגונן באותו יום",

העדין אלוף (מיל) אריאל שרון

הוא צריך להיות במרכז העצבים מפני שהוא שולט על כוחות רבים. אמנם הוא יכול
העורפית
להשאיר את המפקדה/שלו בידים אחרות, אבל הוא רוצה בעצמו לשלוט בכל כוחו.
מה היית אומר למיין טענות נגדיות כאלה?

שרון: לפי דעתי אחת הבעיות, אולי הבעיה המרכזית של הבעיה הזאת,

מעבר לשלב שהכוחות לא היו פרוסים ולא נערכו וכד', היא
העובדה שדרגים בכירים לא הבינו את המתרחש בשדה. לו הכינו דרגים בכירים את
המתרחש בשדה הם לא היו מעולם מוציאים פקודה נוסח הפקודות האלה שרב-אלוף
ידין הזכיר אותן עכשיו, כמו למשל "חצלח את התעלה באזור, מסרק", תקח טרמפ".
ואני שואל את עצמי למה אני לא לוקח את זה ברצינות. אני ראיתי מה קורה בשדה,
ידעתי שאולי אפשר להגיע לתעלה, אבל לא יותר. ואני לא ייחסתי חשיבות להוראות
מסוג זה, אני מראש הבנתי שכאן אנשים אינם יודעים מה מתרחש בשדה.

ואני רוצה לחזור לשיחה שהיתה לי עם גונן כיום ראשון ה-7
בחדש, כאשר הגעתי, ואמרתי לו שלפי דעתי אין למפקדים תמונה על המתרחש בשדה,
ויש להורות לכל המפקדים לצאת מחזרי המלחמה, מהבונקרים וממרכזי הקשר, שאולי
הם היו טובים למלחמת ההתשה, ולצאת לשדה ולצפות מה קורה בשדה. זו לא היתה
מלחמה רגילה, היה כאן מצב שונה לחלוטין. ואם היו עושים זאת - היו מתבררים
הרבה דברים, ואני יכול להגיד, למשל, מה היה מתברר. לו, למשל, היה נמצא בגיזרה
הדרומית ב-7 לחודש בשדה היה מתברר לו שאין סנקי אויב בגיזרה הדרומית ב-7
בחודש בכור, כמעט אין סנקי אויב. למצרים היו קשיים גדולים מאד להעביר שם
סנקים. כוחות שלנו, כוחות שהיו בפיקודו של מח"ט שהיה בשטח, בשם דן שומרון,
קיבלו פקודה אחרי פקודה לסגת לקוים אחוריים כאשר בעצם לא היה עליהם לחץ,
הם קיבלו פקודה לסגת, והם נסוגו אתורה, בזמן שעדיין לא היו שם סנקים מצריים
בשטח.

לא עברה שם איזה חסימה מפניכית?

ידין:

העד: אלוף (פיל) אריאל שרון

שרון: עכרה תטיבה אמפיבית והושמדה במקום הזה, כאן.ידין: כג' ידי?

שרון: באזור הג' ידי, ליד האגם המר הקטן. המצרים הרי פרצו את הסוללה באמצעות זרמי מים. בצפון סוללת העפר שלנו שנשפכה ליד התעלה היתה סוללת חול, והדבר היה פשוט. פה זה היה תומר אחר, עפר, וזה יצר שם בוך רב, והם התקשו במעבר טנקים, ובכל הגיזרה הדרומית לא היו טנקים של האויב, רק כ-7 לחדש הופיעו טנקים. לו היה מפקד במקום שהיה רואה את הדבר הזה יכול להיות שהפקודה היתה שונה לחלוטין, היו נותנים פקודה לא לזוז בשום פנים ואופן ולהמשיך לעמוד בסווח של 3,000 מטרים מהתעלה, ולפי דעתי זה ניתן היה להיעשות, 3,000 - 4,000 מטרים לתעלה, ולא לסגת לדרך הרחב בסווח של 10 ק"מ מהתעלה.

אני לא בא בשום פנים ואופן, ואני/ רוצה לומר זאת כאן בצורה הכי ברורה, אינני בא להטיל ולג' לרגע דופי, לא ברמטכל ולא באלוף גונן, ולטעון שהם לא היו כשדה בגלל העדר אומץ לכ, ואני רוצה שהדבר יהיה ברור, ואני לרגע לא טענתי זאת, הם שניהם מקובלים עלי כקצינים אמיצים, ושניהם הוכיחו את עצמם בתחום הזה במשך 25 שנה, לא זאת היתה הבעיה. לפי דעתי מה שקרה כאן - שהם לא הבינו מה מתרחש בשדה. כי מי שיכול היה לתת פקודה לאוגדה 162 שהיא צריכה בעצמה, בכוחות עצמה, עם 160 טנקים שהיו לה באלתו יום, לטהר את השטח מקנטרה בצפון ועד "מצמד" בכוחות עצמה, מי שנתן פקודה כזאת באותו יום - לא הביין מה מתרחש בשדה. ולא ניתן היה, לדעתי, להביין מה מתרחש בשדה אלא בהגעה קדימה, בשיחה עם המפקדים, אלה מהמפקדים שהיו בשדה, ולימוד הבעיה כמו שהיא, לא היתה שום אפשרות אחרת, וזכה אני בהחלט מאשים אותם, כמו שלפי דעתי היה דבר חמור מאד שהם לא, לכבי שכרצה האש, במקום, ללא שום קשר לאומץ-ליבם, אבל זה פשוט, לכי דעתי, גרם לכך שהם לא הבינו מה מתרחש. זו נקודה אחת.

העד: אלון (מיל) אריאל שרון

ונקודה שניה, פה פעלו מספר כוחות, לא פעלה באן אוגדה אחת בלבד, כעלו מספר אוגדות. ומשיש לך מספר אוגדות מוכרח מישהו לחאם שם. אני אמרתי קודם לרב-אלוף לסקוב, שיכול להיות שכשעניתי לשאלה שאינני זוכר אם כן חאמנו בין האוגדות או לא, יכול להיות שתאמו ואני לא זוכר, יכול להיות שזה נעשה בין מטה למטה. אני נוטה לקבל שבהרבה מאד מקרים לא תאמנו, לא תאמו, גם לא היה מי שיחאם במקום, אני לא רואה, למשל, שום אפשרות, שבה תהיינה, נאמר, שתי פלוגות קדימה ומפקד הגדוד לא יהיה לידן; אינני רואה אפשרות שיפעלו שני גדודים ומפקד החטיבה לא יהיה בתוך, אני ראיתי את זה בעצמי במקום שאני הייתי בו. לי לא יצא, אף יום אחד ואף שעה אחת, לא להמצא במקום, כי לא הייתה אפשרות אחרת. וזה היה קשה, /היה גיהינום נוראי המלחמה/ הזאת, אבל לא הייתה ברירה, היית מוכרח להיות במקום עצמו. ואני חולה בדבר הזה הרבה מן התקלות שהיו, כי מי שראה, למשל, את המצרים, כיצד הם מתקדמים ב-8 לתודש בבוקר, לא היה מנריד לעולם את האוגדה שלנו דרומה, הוא היה רועד, אלא שהוא פשוט לא היה שם.

לנדוי: יש לי עוד שאלה. האם הנשק הנ"ט של המצרים הפתיע אותך,

במהותו או בכמותו, גם בתור מי שהיה ראש מהך בעבר?

שרון: כראש מהד לא הכרתי את הנשק הזה, אבל הכרתי אותו כאלוף פיקוד הדרום. בסוף מלחמת ההתשה היו לנו שני מקרים, שבהם הפעילו המצרים "סאגר". במקרה ראשון הפעילו אותנו בגיזרה הדרומית, מדרום למזח, מדרום לסואץ, ופגעו בזחלם שלנו וגרמו לנו מספר אבידות. מקרה שני קרה זמן קצר אחרי זה, כשהם הפעילו שוב "סאגר", זה היה ממערב לתעלה כלפי מזרח, והם פגעו מטווחים של 3,500 - 4,000 מטרים, ואז הבנו שמדובר כאן בכלי חדש. מקרה נוסף היה לנו באזור של החווה הסינית, שוב - פגיעה מצד מערב של התעלה. כך שידענו על קיום הנשק הזה.

ואני רוצה לומר משהו פה. אינני יודע איך תארו את זה מפקדים

הער: אלוף (מיל) אריאל שרון

אחרים. אבל כמי שידון עליו הרבה טילים - וראיתי את זה - אני בשום פנים ואופן אינני תושב שהטילים, ה"סאגרל", היו בעלי אפקט כזה שהם אלה ששינו את פני המערכה. לפי דעתי כאן היה דבר לבמרי שונה.

ההתרשמות שלי בנושא של אכידות בסנקים שלנו, שהיו, רובם

לא מ"סאגרים".

ר.פי.ג'י.?

ידין:

ר.פי.ג'י. ואני רוצה להסביר את הנושא הזה. לנו לא היה

שרון:

קושי, יחסית, כאשר היינו בהגנה. אני יודע, יכול להיות שיבוא לכאן ספקד אוגדה אחר והוא יתאר תאורי נוראים על ההתקפות, על הגליס. אני עמדתי בגליס האלה, ראיתי את הגליס, ההתקפות. לפי דעתי ההתקפות לא היו הסכנה. היה לנו כושר עמידה טוב מאד נגד ההתקפות, כשאנחנו היינו ערוכים. וזה כמובן מחזק את דעתי שלו היינו ערוכים והסנקים היו פרוסים לפני הצליחה או קרוב לצליחה - הכל היה מקבל צורה אחרת.

מתי נתגלה הקושי שלנו? - הקושי שלנו נתגלה כאשר אנחנו

היינו צריכים לתקוף, הולשתנו היתה כשתקפנו, היא לא היתה כאשר הגנו. וכשמישהו בא וטוען על ההתקפות של הגליס האלה - הרי כשבדקים זאת היטב, ובדקנו זאת עכשיו בתחקירים - אז התברר פשוט שבלילה הם לא היו עומדים במקום שבו הם היו עומדים ביום, הם היו הולכים אחורה להתארגנות ובבוקר הם היו באים והיו מוצאים את המצרים בעמדות שלהם, והם הם היו שוב נכנסים לקטיגוריה של תוקפים ולא לקטיגוריה של מגינים.

מה היה הקושי בתקיפה? - השטח כולו היה רווי חיל רגלים.

כפי שאמרתי קודם שיטת ההתקפה הסובייסית, שהמצרים נקטו בה, זוהי הגנה ניידת. כל חיל שמגיע לכל נקודה, ולא חשוב כמה זמן הוא עומד שם, הוא מיד מתחפר. הכי מרשים זה היה לראות את צילומי האויר כשרואים את התקדמות הדביזיות המצריות

הערך אלורף (מיל) אריאל שרון

כל השטח מלא חורים, הכל מלא חורים עגולים, כל מקום שתייל נעצר - מיד הוא חפר. אם כך, השטח מלא כוחות, הסנקים שלנו מתקדמים, נכנסים לתוך השטח. הסנקים שלנו חסרי חיל רגלים, פאפא אין איתם חיל רגלים, יש מעט מאד, הן בגלל (א) שלא הוכנו כוחות כאלה, (וב) כי לא היה במה להוביל כוחות כאלה.

אח"כ רשמה ת.כ.

העד - אלוך (מיל) א.שרון

הטנקים רצים מהר, הזחל"מים מתקדמים בקושי רב. אני רוצה זאת בעצמי, זה קרוב גם לי. אתה פתאום מוצא את עצמך בשדה כשאתה מוקף מצרים. חיל-הרגלים שלך רוצה להגיע, אך הוא עוד רחוק. המצרים היו בדג הראשון בתדהמה. כעבור רגע משהו מהמצרים מתרומם ויורה בך ר.פי.ג'י. בכך ניתן האות. טנק שלך נפגע, פצצה והוא כבר עומד. פתאום יש לך עוד ר.פי.ג'י ועוד ר.פי.ג'י. מפקד הטנק עומד למעלה ויורה כמו מטורף. בהרבה מאד מקרים לא היו גם מקלעים. הוא יורה בעוזי, זורק רמוני יד. אל זה מתווספת גם פגיעה של טנק. מופיע גם סאגר. לבוא לולומר שזה בגלל הסאגרים... לא, כסך הכל היה הרבה מאד נשק נ"ט. נשק נ"ט אישי, והמגבלה שלנו היתה הייתי אומר בהעדר חיל רגלים צמוד עם הטנקים, בתקיפת טנקים שלנו פרוסה ורחבה. כמצב הזה אי אפשר ואסור היה לתקוף בצורה כזו. צריך היה לתקוף בצורה צרה ביותר, ממש בצורת חרגול, כאשר אתה הולך עם טנקים וחיל-רגלים צמוד, ואחא סוגר את עצמך בארטילהיה, עד שאחא מגיע לעורפו של אויב. זה לא היה האופי הרגיל של ההתקפה שלנו. הקפנו באופן פרוס, רחב, ללא חיל-רגלים וטנקים נכנסו. זה היה המצב.

לנדוי: הלא המודיעין היה, מדוע לא ידענו על כך ומדוע לא

פיתחנו שיטות נגד זה?

א.שרון: אני לא יכול לבוא בשום פנאם ולומר שזה ל לימד דברים

4

לא נכונים. אני חושב שלא היו לנו אמצעים ללוח את הטנקים,

היה לנו חרמ"ש כפי שאנו מכירים אותו, שהיא כסך הכל חרמ"ש בטיב גרוע, וגם

לא היה במש להזיז אותו בזמן המלחמה. תסרו לנו מקלעים. זהו נושא אחר של

שמוש במקלעים. אני מכיר אותו באוגדה שלי ואת המלחמה שלי כאלוף פקוד בנושא

זה. מקלעים היו מעט וגם אלה שהיו, נלקחו לאמונים ולא היו בתוך הטנקים.

לא הייתי אומך היום שכל מה שלימדנו לא היה נכון. לא הייתי אומר זאת, ואני

חושב שזה יהיה קצת המור מדי. אני חושב שבהרבה מאד מקרים לא בצעו מה שלמדנו.

לנדוי: שאלה אחרונה. איזה סיוע אווירי היה לך באותו יום ה-8 לחודש

א.שרון: אני רוצה לומר בענין הסיוע האווירי. אני לא ציפיתי לסיוע

אווירי, ידעתי שלא יהיה סדע אווירי. אני יכול רק לצטט

את דברי מפקד חיל האוויר הקודם לא בדיון אחד לפני המלחמה. אני זוכר את

הקשפט שאמר: שבנס"בות שנוצרו בשדה, כמות הטפלים שישנם בשטח וכמות הנשק

הנגר-טילי שקיים, אתם תפעלו כאילו אנחנו איננו קיימים, ואנחנו נפעל כאילו

הער - אלוף (מי"ל) א. שרון

אתם אינכם קיימים. אני מכיר היטב את חיל האוויר עוד מזמן שהווי בצנחנים. כמי שהיה לו מגע הדוק כל הזמן עם חיל-האוויר, אני לא ציפיתי שהוא יעשה יותר ממה שעשה. אני יודע שיש מפקדים שסבורים אחרת, אני הזכרתי להם את מה שאמר מפקד חיל-האוויר גם בכנס ספ"א וגם בכנס הסיכומים האחרון. אני רוצה לומר לכם כפי שראה את כמות הטיילים שנורתה על חיל-האוויר, אני חושב שזה היה בלתי מוצדק לתבוע מחיל האוויר בנסיבות האלה לעשות יותר ממה שעשה. היה מצב אחר ברמת-הגולן כאשר הסורים פרצו. אני יודע זאת מתוך שמיעה ומתוך חקירות, חיל-האוויר פעל כנגד שריון, אך מה הייתה הכעיה אצלנו? האם היה פה שריון אויב שהצליח לפרוץ קדימה? על האובדה שלי היו שתי התקפות שריון גדולות, אחת ב-9 להודש. כמה זמן זה לקח לנו? זה לקח לנו שעה וההתקפה הזו נשברה. הייתה התקפה שניה של דרויזיה 21 משורינת ב-14 להודש. עמדתי עם הסנקים שלנו גם ב-9 וגם ב-14. כמה זמן זה לקח? זה לקח שעתים ובכך זה נגמר. לקחת את חיל-האוויר שבסך-הכל התועלת שלו בחקיפה בשטח היא תועלת שולית, כאשר הכלים האלה הם יקרים, הטייסים הם יקרים, - להשתמש בחיל-האוויר מול מטרות כאלה, כל מפקד שרצה לראות תמונה כוללת של המערכה, לא רק זה שלחץ עליו באותו רגע, לא צריך היה להזעיק את חיל-האוויר.

פעם אחת

אני במשך כל המלחמה פניתי כדי להזעיק את החיל-האוויר, זה היה כיום האחרון של המלחמה, ערב הפסקה-האש, כאשר הייתי בקרב קשה בפרכרי איסמעיליה. פעם ראשונה שפניתי אל מוטי הור ואמרתי לו: למרות כל ענין הטיילים, ולמרות שאחה יודע שאף פעם איני פונה, אני מבקש ממך שתכניס את חיל האוויר, וגם כן נסוגותי מהבקשה הזו כאשר באיתי מה קורה עם הטיילים. כך שלפי דעתי חיל האוויר לא היה צריך לעשות זאת.

מה הוא כן צריך היה לעשות? כאשר היו שיירות של מאות כלי רכב מצריים, מאות טנקים ומאות נגמ"שים, עומדים ראש אל זנב, מערבה לתעלה, ונוצרה מטרה כדאית. כדאי להכניס את חיל האוויר, לרכז את המאמץ ואף לספוג אבידות, כאשר יש לך מטרה כדאית. למשל, לדעתי, מטרה שכדאי לרכז את חיל האוויר עליה. אלא שכאן הייתה לנו תקלה, לפי דעתי תקלה של חיל האוויר, שהאנפורמציה לא זרמה אל חיל האוויר בקצב מספיק מהיר. זאת אומרת היה לו הצלום של השיירה שעמדה בכוקר, אולי באותו ערב. זאת אומרת לא היו ערוכים לקבלת האנפורמציה הזו מיד. ואני מודה שאנו שעמדנו 10-12 קילומטר מן התעלה, לא יכולנו להבחין בכך. הכל היה מלא אבק, הכל היה מלא עשן, ולא ראית.

הער - אלוף (מיל) א. שרון

בצדמי אויר יותר מאוחר התברר שהיו לעיתים שיירשת של מאות כלי-רכב, שחיל האויר יכול היה לגרום להם נזק. זה מתחייב כלקח לגבי העתיד, מבחינת העברת אנפורמציה ומודיעין מידי של חיל האויר. למטרה כזו כדאי לרכז מאמץ, אך לא לגבי חיל רגלים שתקף או לא תקף. זה באמת היה קשה, אך יכולנו לעמוד בכך.

היו"ר אגרנט: אני מודה לך על עדותך. יתכן שנזמין פעם נוספת.

(הישיבה הסתיימה)

4

**משרד הביטחון
ארגון צה"ל ומערכת הביטחון**

ס ו ר י ה ת י ק